

De kracht van perceptie

Een onderzoek naar de invloed van iemands perceptie van armoede in de buurt op
diens tevredenheid met de buurt

Bachelorwerkstuk Sociologie 2022 – 2023

SOBA313A

Naam	Anoek Mulder
Studentnummer	S4125606
E-mailadres	a.mulder.25@student.rug.nl
Begeleider	J. Nieuwenhuis
Tweede lezer	J. Dijkstra
Datum	06-06-2023

Abstract

Tegenwoordig ligt er steeds meer nadruk op een gemengde samenleving en gedifferentieerde wijken, het is van maatschappelijk belang om onderzoek te doen naar de invloed van gedifferentieerde wijken op buurttevredenheid. Tevredenheid met de buurt heeft namelijk grote invloed op de levenstevredenheid. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de invloed van perceptie van armoede op tevredenheid met de buurt en of deze invloed loopt via sociale cohesie. Er is eerst gekeken naar bestaande empirie en theorie, vervolgens is er een multipale regressie analyse uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een secundaire dataset van LISSpanel CentERdata. Deze dataset bevat een steekproef van 2655 deelnemers die een vragenlijst over buurtbeleving hebben ingevuld. Uit de resultaten blijkt dat wanneer mensen het gevoel hebben dat zij het financieel beter dan hun burens hebben, dit leidt tot afname in buurttevredenheid. Deze afname in tevredenheid is echter klein. Ook is uit het onderzoek naar voren gekomen dat een hoge mate van sociale cohesie in de buurt leidt tot stijging in buurttevredenheid. Beide resultaten komen overeen met de verwachtingen gebaseerd op bestaande empirie en theorie. Er is echter geen ondersteuning gevonden dat de invloed van perceptie van armoede op buurttevredenheid via sociale cohesie loopt. Het is van belang om vervolgonderzoek te doen naar de effecten van perceptie van armoede op buurttevredenheid, met name naar de rol van sociale cohesie. In dit onderzoek worden suggesties gegeven die kunnen bijdragen aan vervolgonderzoek.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	7
2.1 Mengingsparadox	7
2.2 Similariteitstheorie	8
2.3 Gevoel van thuishkomen	9
2.4 Mediatie effect.....	10
2.5.1 Controle variabele leeftijd	10
2.5.2 Controle variabele geslacht	11
3. Methode	12
3.1 Beschrijving Lisspanel CentERdata.....	12
3.2 Beschrijving van de operationalisaties van de relevante variabelen	12
3.3 Beschrijving analyse opzet.....	14
4. Resultatenparagraaf	16
4.1 Univariante statistieken	16
4.2 Bivariate statistieken	17
4.3.1 Model kwaliteit.....	19
4.3.2 Assumpties	20
4.3.3 Uitbijters.....	21
4.4 Hypothesetoetsing	22
5. Conclusie en discussie	24
Literatuurlijst	27
Bijlage 1 Operationalisaties	30
Bijlage 2 Toelichting analyse	44
Bijlage 3 Multicollineariteit, Assumpties en uitbijters	53

1. Inleiding

De woonomgeving van mensen speelt een belangrijke rol in de tevredenheid met het leven. Uit onderzoek blijkt dat 94% van de volwassenen die tevreden zijn met hun woonomgeving, ook tevreden zijn met hun leven als geheel. Van de volwassenen die ontevreden zijn met hun woonomgeving is slechts 80% tevreden met het leven als geheel (Van Beuningen, 2018). Verschillende aspecten kunnen een rol spelen bij de levenstevredenheid van mensen, zoals gezondheid, onderwijsniveau, een vaste partner en inkomen (CBS, 2020). Ook de fysieke en sociale omgeving, waaronder de woonomgeving, spelen een grote rol. Interacties in een buurt kunnen de tevredenheid met de woonomgeving beïnvloeden (CBS, 2018). Zo kan bijvoorbeeld een buurvrouw die een oogje in het zeil houdt wanneer u op vakantie bent, bijdragen aan een hogere tevredenheid met de buurt. Anderzijds kunnen interacties in een buurt ook een negatieve invloed hebben. Denk bijvoorbeeld aan het tv-programma 'Frank Visser doet uitspraak', waar veel voorbeelden te zien zijn van burens die het elkaar lastig maken.

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat het van maatschappelijk belang is dat er aandacht wordt besteed aan de woonomgeving van mensen, om zo de levenstevredenheid hoog te houden.

Beleidsmakers, professionals en politici staan voor de lastige taak om de tevredenheid met de woonomgeving te realiseren (Kleinhans & Bolt, 2010). Om dit zo goed mogelijk te kunnen doen, is het belangrijk dat er onderzoek wordt gedaan naar welke factoren voor (on)tevredenheid met de buurt zorgen. In dit onderzoek wordt dat dan ook gedaan.

Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn er miljarden uitgegeven aan sloop en nieuwbouw om zo gedifferentieerde wijken te bouwen (Bronsvort et al., 2018). Gedifferentieerde wijken zijn wijken met een combinatie van koop- en huurwoningen, hierdoor wonen mensen van verschillende sociaal economische klasse door elkaar heen. Dit beleid wordt gevoerd door de opvatting dat wonen in een achterstandswijk negatieve effecten heeft op levenskansen van de bewoners (Van Ham, 2012).

Gedifferentieerde wijken zouden deze negatieve effecten en ongelijkheid moeten tegengaan (Bronsvort et al., 2018). Het gevolg van gedifferentieerde wijken is dat mensen met verschillende inkomensniveaus in dezelfde wijk komen te wonen. Hoe kijken mensen naar buurtgenoten die het

financieel minder goed hebben? Wat doet dit met de buurttevredenheid? Er wordt in dit onderzoek gekeken naar perceptie van armoede van buurtgenoten als factor voor de tevredenheid met de buurt.

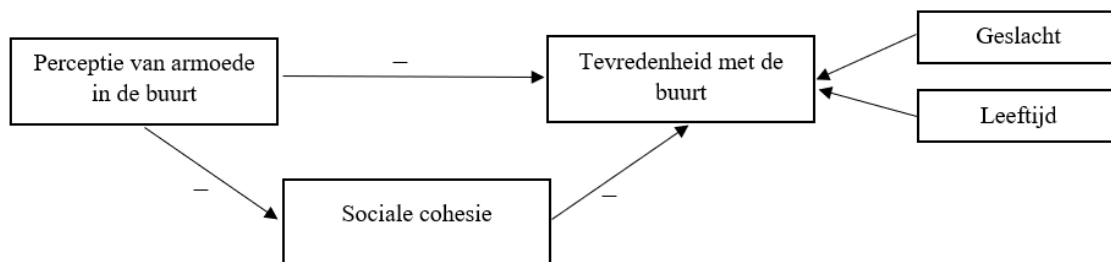
Uit eerdere onderzoeken blijkt dat mensen van verschillende inkomensklasse in gedifferentieerde wijken onderling weinig contact hebben (Van Ham, 2012). Wanneer mensen zich in gedifferentieerde wijken onderling niet mengen, resulteert dit in minder sociale bindingen in de buurt. Dit resulteren in een lage mate van sociale cohesie in de buurt. Sociale cohesie is een veelomvattend begrip, hierom vereist dit begrip uitleg. De meeste betekenissen komen neer op de sociale bindingen en het hebben van gedeelde normen en waarden binnen een buurt, wat buurtgenoten met elkaar verbindt (Van Oers, 2017). Hierbij kan gedacht worden aan de mate van vertrouwen, bereidheid om elkaar te helpen, elkaar gedag zeggen en gedeelde normen en waarden (Kleinhans & Bolt, 2010). In dit onderzoek is de sociale cohesie gemeten door verschillende vragen over interactie met buurtbewoners. Zoals hierboven al genoemd is, mengen groepen in gedifferentieerde wijken niet heel goed. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat wanneer mensen uit verschillende economische klassen samen in één buurt wonen, zij minder sociale normen en waarden delen en er minder herkenning plaatsvindt dan in een homogene wijk. Wanneer er minder herkenning plaatsvindt, zijn mensen minder geneigd om met elkaar om te gaan (McPherson et al., 2001). Dit leidt tot minder bindingen binnen de buurt, wat resulteert in een lage mate van sociale cohesie.

Een lage mate van sociale cohesie in de buurt kan leiden tot ontevredenheid met de buurt. Het ervaren van sociale cohesie is een belangrijke factor voor de mate van tevredenheid met de buurt, nog belangrijker dan het huis zelf (CBS, 2018). Daarnaast is het voor mensen belangrijk om zich ergens thuis te voelen en zich verbonden te voelen met hun buurt. Bij een lage mate van sociale cohesie is dit niet het geval (Van Oers, 2017). Het verbaast hierom niet dat 97% van de mensen die hoge sociale cohesie ervaren, tevreden zijn met het leven, tegenover 69% van de mensen die een lage mate van sociale cohesie ervaren (Beuningen, 2018). Uit de cijfers blijkt hoe belangrijke rol sociale cohesie speelt in buurttevredenheid, maar zelfs ook in levenstevredenheid. In dit onderzoek wordt hier verder op ingegaan, de vraagstelling die in dit onderzoek centraal staat is: *Wat is de invloed van iemands perceptie van armoede in de buurt op diens tevredenheid met de buurt en wat is de rol van de ervaren*

sociale cohesie in de buurt? De buurt wordt gedefinieerd als de omgeving van uw huis die te voet in ongeveer 10 minuten te bereiken is (LISSpanel, 2022). Met perceptie van armoede wordt bedoeld, hoe mensen denken dat zij het financieel hebben ten opzichte van hun buren. Het is hierbij van belang dat het gaat om de perceptie van armoede, het gaat niet om inkomen als factor voor tevredenheid met de buurt. Perceptie van armoede is een relatief begrip, inkomen is dit niet.

Wanneer blijkt dat perceptie van armoede leidt tot ontevredenheid met de buurt, met sociale cohesie als verklaring, zou hier rekening mee gehouden kunnen worden in beleidsbepalingen aangezien dit impact heeft op de levenstevredenheid. Denk aan meer aandacht te besteden aan sociale cohesie tussen verschillende groepen in wijken, door bijvoorbeeld een buurthuis of buurtactiviteiten.

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag is er zowel literatuuronderzoek als statistisch onderzoek gedaan. Voor het statistische onderzoek is gebruik gemaakt van een secundaire dataset van Lisspanel CentERdata en hiermee een lineaire regressieanalyse uitgevoerd. De gebruikte vragenlijsten zijn buurtbeleving en achtergrondvariabelen, deze zijn afgenomen in juli 2020 en door 2646 mensen ingevuld. De respondenten van dit onderzoek is zijn ouder dan 18 jaar. Hieronder is in figuur 1 een grafische weergave van het onderzoeksmodel te zien.

Figuur 1 Grafische weergave van het onderzoeksmodel

2. Theoretisch kader

Aan de hand van literatuur is gekeken naar mogelijke verklaringsfactoren voor verschil in tevredenheid met de buurt, hierover zijn hypothesen opgesteld. Eerst wordt het hoofdverband tussen perceptie van armoede en tevredenheid met de buurt besproken, vervolgens wordt er besproken of dit verband via sociale cohesie loopt.

2.1 Mengingsparadox

De perceptie van rijker zijn dan de burens zou invloed kunnen hebben op hoe tevreden iemand met de buurt is. Dit kan verklaard worden aan de hand van het mengingsparadox. Zoals benoemd in de inleiding, is focus gelegd op de bouw van gedifferentieerde wijken. Dit werd gedaan door sloop en nieuwbouw waarbij koop- en huurwoningen door elkaar heen zijn komen te staan. Hierdoor zijn mensen van verschillende economische standen door elkaar heen komen te wonen (Bronsvorst et al., 2018).

De gedifferentieerde wijken werden gebouwd om ongelijkheid tegen te gaan.

Achterstandswijken zouden negatieve effecten hebben op de bewoners hiervan (Van Ham, 2012).

Kinderen doen het op scholen met achterstandswijken minder goed, wat resulteert in achterstanden in taalontwikkeling, maatschappelijke oriëntatie en sociale vaardigheden (Veldboer & Bouw, 2007).

Scheiding en dreigende ongemengdheid tussen verschillende inkomensniveaus wordt als ongewenst beschouwd (De Pooter, 2015).

Een groot deel van de maatschappij wil een gemengde samenleving, inclusief gedifferentieerde wijken. Het tegenstrijdige hieraan is dat mensen zelf het liefst voor een homogene omgeving, met gelijkgestemde burens en vrienden kiezen. In praktijk sluiten mensen zich af voor mensen die minder verdienen (De Pooter, 2015). Uit onderzoek blijkt dat de voorkeur van mensen is veranderd. Vanaf de tweede wereldoorlog lag deze voorkeur bij wonen in gedifferentieerde wijken, tegenwoordig ligt de voorkeur bij het wonen met mensen van ongeveer dezelfde economische klasse (Kleinhans & Bolt, 2010). Dit fenomeen zorgt voor een mengingsparadox (Veldboer & Bouw, 2007).

Het bekende gezegde “not in my back yard” is hierbij erg van toepassing. Mensen willen wel gedifferentieerde wijken, maar hier zelf niet in wonen.

Er is een ideaalbeeld van menging tussen mensen met verschillende inkomens door gedifferentieerde wijken, maar dit ideaalbeeld moet eigenlijk bereikt worden door de inspanning van andere mensen (De Pooter, 2015). Het mengingsparadox toont dat mensen voor gedifferentieerde wijken zijn, maar zelf liever in homogene wijken wonen. Het zou hierom kunnen zijn dat wanneer mensen de perceptie hebben dat buurtgenoten uit een lagere economische klasse komen dan zij zelf, dit resulteert in ontevredenheid met hun buurt.

De hypothese die hieruit is opgesteld voor het hoofdverband, luidt als volgt:

Hypothese 1: Hoe meer iemand de perceptie heeft het financieel beter te hebben dan buurtgenoten, des te minder de tevredenheid met de buurt.

2.2 Similariteitstheorie

De perceptie dat buurtgenoten het financieel minder goed hebben, zou kunnen resulteren in een lagere mate van sociale cohesie in de buurt. Het verband hiertussen kan verklaard worden aan de hand van de similariteitstheorie. De similariteitstheorie houdt in dat wanneer mensen zich in elkaar herkennen, zij een positieve houding tegen over elkaar hebben (McPherson et al., 2001). Deze herkenning zit in gedeelde waarden, normen, opvattingen en uiterlijke kenmerken. Mensen die zich aan elkaar kunnen identificeren zijn meer geneigd om elkaar meer op te zoeken en elkaar meer te vertrouwen (McPherson et al., 2001).

Aan de hand van de similariteitstheorie kan worden gesteld dat buurtbewoners meer met elkaar omgaan en elkaar meer vertrouwen wanneer er sprake is van herkenning. Er zijn verschillen in levensstijl en opvattingen tussen mensen met hoge en mensen met lage inkomens. Mensen met een laag inkomen hebben vaker een ongezonde levensstijl. Zo roken meer mensen met een laag inkomen, zijn vaker zwaardere drinkers en hebben vaker overgewicht dan mensen met een inkomen boven de lage inkomensgrens (“Cijfers en feiten over de relatie tussen armoede en gezondheid”, z.d.-b). Ook

besteden mensen met verschillende inkomens hun vrije tijd anders. Mensen met een laag inkomen besteden meer tijd voor de televisie (Koetsier & Wageningen Universiteit en Research Centre, 2010). Mensen met een hoog inkomen besteden hun vrije tijd vaker aan sporten en bewegen (“Cijfers en feiten over de relatie tussen armoede en gezondheid”, z.d.-b). Deze verschillen in levensstijlen en in uiterlijke kenmerken resulteren in mindere mate van herkenning en identificatie .

Zoals de similariteitstheorie stelt, zijn mensen minder snel geneigd anderen op te zoeken of te vertrouwen, waarmee zij zich niet kunnen identificeren. Hierdoor zou iemand minder snel met zijn buurtgenoten omgaan of zijn buurtbewoners vertrouwen, bijvoorbeeld door elkaar een huissleutel te geven. Buurtbewoners die minder met elkaar in contact zijn en elkaar niet echt vertrouwen, maken minder sterke bindingen binnen de buurt (Van Oers, 2017). Weinig sterke bindingen in de buurt, betekent een lage mate van sociale cohesie binnen de buurt (Van Oers, 2017). De perceptie dat buurtbewoners armer zijn, leidt tot minder sterke bindingen en vertrouwen, wat resulteert in een lagere mate van sociale cohesie.

2.3 Gevoel van thuishkomen

De mate van sociale cohesie die in een buurt heerst, zou invloed kunnen hebben op de tevredenheid met de buurt. Zoals genoemd in de inleiding, heeft sociale cohesie betrekking op sociale bindingen binnen een buurt. Het hebben van bindingen met buurtbewoners heeft invloed op de tevredenheid met de buurt (Maier & Kim, 2008). Dit komt omdat deze sociale bindingen en interactie met buurtbewoners ertoe leiden dat mensen zich thuis voelen in hun buurt (Van Oers, 2017). Het is voor mensen belangrijk om zich ergens thuis te voelen en zich verbonden te voelen met een gemeenschap (Van Oers, 2017). Wanneer een lage mate van sociale cohesie heerst, betekent dit minder sociale bindingen in de buurt en zodoende een gebrek aan gevoel van thuis. Aangezien dit voor mensen belangrijk is, resulteert dat gebrek aan gevoel van thuis in ontevredenheid met de buurt. Dit blijkt ook uit onderzoek. Wanneer mensen een lage mate van sociale cohesie ervaren, is 4% hiervan tevreden met de woonomgeving. Hier staat tegenover dat wanneer mensen een hoge mate van sociale cohesie

ervaren, 97% van de mensen tevreden is met de woonomgeving (Beuningen, 2018). Concluderend, leidt een lage mate van sociale cohesie tot ontevredenheid met de buurt.

2.4 Mediatie effect

Er wordt onderzoek gedaan of de invloed van de perceptie van armoede op de tevredenheid met de buurt, deels verklaard kan worden door sociale cohesie. Perceptie van armoede zou invloed kunnen hebben op tevredenheid met de buurt. Echter, het zou kunnen dat deze invloed eigenlijk via sociale cohesie loopt. Dit houdt in dat een relatie tussen twee factoren eigenlijk (deels) via een derde factor loopt. Om dit te kunnen stellen moet er een verband worden bewezen tussen perceptie van armoede en sociale cohesie. Daarnaast moet een verband worden bewezen tussen sociale cohesie en tevredenheid met de buurt. Beide de verbanden zijn in het theoretisch kader besproken en worden verwacht aanwezig te zijn. Daarnaast moet de relatie tussen perceptie van armoede en tevredenheid met de buurt minder worden of verdwijnen. Er wordt een verband verwacht, waarbij geldt, perceptie van armoede resulteert in minder mate van sociale cohesie, wat leidt tot minder tevredenheid met de buurt.

De bijbehorende hypothese luidt als volgt:

Hypothese 2: Het negatieve verband tussen iemands perceptie van armoede en diens tevredenheid met de buurt wordt gedeeltelijk verklaard door sociale cohesie binnen de buurt.

2.5.1 Controle variabele leeftijd

Om onderzoek te doen naar het daadwerkelijke verband tussen iemands perceptie van armoede en diens tevredenheid met de buurt is het belangrijk om rekening te houden met een aantal factoren die invloed kunnen hebben op tevredenheid met de buurt. Dit is belangrijk, omdat andere factoren invloed kunnen hebben op iemands tevredenheid met de buurt. Ten eerste kan hoe oud iemand is invloed hebben op diens tevredenheid met de buurt. Er zijn hier verschillende verklaringen voor. Ouderen vaak gestopt met werken, de gemiddelde pensioenleeftijd in Nederland is 65 jaar (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2022). Gepensioneerden zijn vaker thuis dan mensen die werken, waardoor de

woonomgeving een centrale rol in het leven speelt. Daarnaast zijn mensen op leeftijd vaak minder mobiel. Dit maakt het lastiger om afstanden af te leggen of bepaalde activiteiten te doen (Van Oers, 2017). Ouderen zijn meer aangewezen op hun directe buurt. Hierdoor speelt de buurt een belangrijkere rol in het dagelijks leven.

2.5.2 Controle variabele geslacht

De tweede factor waarop gecontroleerd wordt is geslacht. Iemands geslacht kan invloed hebben op hoe tevreden iemand is met de buurt. Vrouwen hebben andere voorkeuren als het draait om de buurt dan mannen (Van Oers, 2017). Een paar van deze verschillende voorkeuren worden genoemd namelijk, werk, verbondenheid en veiligheid. Ten eerste is het zo dat vrouwen vaak minder uren werken dan mannen (Emslie & Hunt, 2009). Dit houdt in dat vrouwen vaker thuis zijn dan mannen, waardoor de buurt een belangrijkere rol speelt in het dagelijks leven. Daarnaast voelen vrouwen zich meer verbonden met de buurt dan mannen (Van Oers, 2017). Het kan zo zijn dat sociaal contact binnen de buurt voor vrouwen een belangrijkere rol spelen dan voor mannen. Tot slot speelt veiligheid bij vrouwen een grotere rol dan bij mannen. Vrouwen hebben prioriteit bij veiligheid. Dit kan deels komen omdat zij minder weerbaar zijn. Hierdoor ervaren vrouwen sneller een gevoel van onveiligheid binnen de buurt dan dat mannen dat hebben (Van Oers, 2017).

3. Methode hoofdstuk

In deze paragraaf wordt een beschrijving gegeven over hoe het onderzoek is uitgevoerd.

3.1 Beschrijving Lisspanel CentERdata

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van *Lisspanel CentERdata*. Het LISS panel staat voor Langlopende Internet Studies van de Sociale Wetenschappen en is een panel bestaande uit ongeveer 7.500 huishoudens. De panelleden zijn een gerandomiseerde sample, hierom is dit panel representatief voor de rest van Nederland. De vragenlijsten waarvan in dit onderzoek gebruik is gemaakt, gaat over buurtbeleving. De data zijn verzameld in juli 2020. Het doel van deze dataset is het belang onderzoeken van individuele buurtbeleving en hoe dit wordt gevormd. De vragenlijst duurt ongeveer een half uur en is volledig anoniem. De panelleden zijn allemaal ouder dan 18 jaar.

De panelleden die meedoen aan het onderzoek zijn random uit het LISS-panel geselecteerd. De steekproef waaraan de vragenlijst buurtbeleving is voorgelegd, bestaat uit 3332 panelleden. Deze panelleden zijn contactpersonen van het huishouden. Hiervan vulden 2646 respondenten de vragenlijst in, dit is een respons van 79.9%. Redenen van non respons worden door de onderzoekers niet benoemd.

In dit onderzoek is een lineaire regressieanalyse uitgevoerd. Een voorwaarde voor het doen van een lineaire regressieanalyse is dat respondenten onafhankelijk van elkaar zijn. Aan deze voorwaarde wordt voldaan, aangezien de respondenten random geselecteerd zijn uit de panelgroep.

3.2 Beschrijving van de operationalisaties van de relevante variabelen

Deze paragraaf bevat beschrijvingen van alle variabelen die zijn gebruikt om de hypothese te toetsen, inclusief controle variabelen. In bijlage 1 zijn de variabelen te zien met informatie over de uitgevoerde bewerkingen.

Afhankelijke variabele Tevredenheid met de buurt

Voor de afhankelijke variabele “*Tevredenheid met de buurt*” wordt de vraag uit de dataset “*Hoe ontevreden of tevreden bent u met uw buurt?*” gebruikt. Het antwoord kan variëren tussen 0-10, waarbij 0 helemaal ontevreden en 10 helemaal tevreden inhoudt. Hoe hoger de score, hoe meer tevreden respondenten met hun buurt zijn. Deze vraag is precies wat de afhankelijke variabele moet meten en is dus valide. Deze variabele heeft vier missende waarden, wat een respons van 2657 (99.8%) geeft.

Onafhankelijke variabele: Perceptie armoede in de buurt

Voor de onafhankelijke variabele “*Perceptie van armoede in de buurt*” is er gekozen voor de variabele met de stelling: “*Vergeleken met andere mensen in mijn buurt, heb ik het financieel beter.*” De antwoordmogelijkheden gaan van 1 t/m 5, waarbij 1 staat voor helemaal mee oneens en 5 staat voor helemaal mee eens. Hoe hoger de score, hoe meer de respondent de perceptie heeft dat zijn buurtgenoten armer zijn dan hemzelf. Deze variabele heeft zes missende waarden, wat een respons van 2655 (99.8%) geeft.

Mediator: Mate van sociale cohesie in de buurt

De mediator is sociale cohesie. Sociale cohesie is een complex begrip en kan niet met één variabele uit de dataset worden beantwoordt. Hierom zijn er vijf verschillende variabelen uit de dataset gebruikt.

Deze vijf stellingen hebben dezelfde antwoordmogelijkheden, namelijk 1 t/m 5 waarbij 1 staat voor helemaal mee oneens en 5 voor helemaal mee eens. De stellingen luiden als volgt. “*De mensen in deze buurt helpen elkaar*”, “*De mensen in de buurt kun je vertrouwen.*”, “*Mensen in deze buurt delen dezelfde waarden.*”, “*Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.*”, “*In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.*”. Hiervan is voor *Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks*, een nieuwe variabele gemaakt, waarbij de antwoorden gespiegeld zijn. Dit is gedaan, zodat voor deze variabele ook geldt, hoe hoger de score, hoe hoger de mate van sociale cohesie. Van deze vijf variabelen is een schaal geconstitueerd waarbij het gemiddelde wordt genomen. Dit leidt tot de nieuwe

variabele sociale cohesie. Hoe hoger de score, des te hoger de mate van sociale cohesie in de buurt. Om te analyseren of deze vijf variabelen wel genoeg samenhangen om één schaal te construeren, is de Cronbach's alpha berekend. De Cronbach's alpha heeft een waarde van 0,854, dit betekent dat de variabelen uit de schaal onderling genoeg samenhangen. Sociale cohesie heeft vijf missende waarden, wat een respons geeft van 2656 (99.8%).

Controlevariabele: Geslacht

De eerste variabele waarop gecontroleerd is, is geslacht. Hier hadden de respondenten drie antwoordmogelijkheden, namelijk 1= man, 2= vrouw en 3= anders. Geen van de respondenten heeft antwoordcategorie 'anders' ingevuld. Van de variabele is een dummy variabele gemaakt, waarbij 0 staat voor man en 1 voor vrouw.

Controlevariabele: Leeftijd

De tweede variabele waarop gecontroleerd is, is leeftijd. Het huishoofd heeft zijn of haar leeftijd opgegeven. De antwoorden van deze variabele variëren van 18 t/m 95, aangezien alle respondenten boven de 18 moesten zijn om mee te doen aan de vragenlijst.

3.3 Beschrijving analyse opzet

In dit onderzoek is er een lineaire regressieanalyse uitgevoerd om de hoofdvraag te beantwoorden. Deze analysemethode bestaat uit verschillende stappen. In deze paragraaf worden deze stappen toegelicht. De analyse begint met model 1, dit model bestaat de afhankelijke variabele 'tevredenheid met de buurt' en uit de controlevariabelen 'geslacht' en 'leeftijd'.

Aan het tweede model wordt de onafhankelijke variabele toegevoegd, in dit geval is dat perceptie van armoede. Dit wordt model 2, bestaande uit de afhankelijke variabele 'tevredenheid met de buurt', de controlevariabelen en de onafhankelijke variabele 'perceptie van armoede'. Aan de hand van dit model wordt de eerste hypothese getoetst: *Hoe meer iemand de perceptie heeft het financieel beter te hebben dan buurtgenoten, des te minder de tevredenheid met de buurt.*

Het volgende model is model 3. Mede aan de hand van dit model wordt het mediërende effect getoetst. In dit model is de afhankelijke variabele de mediator, 'sociale cohesie'. De onafhankelijke variabele is 'perceptie van armoede'. Ook de controlevariabelen zitten in dit model. Aan de hand van dit model wordt getoetst of perceptie van armoede invloed heeft op de sociale cohesie binnen de buurt. Er wordt verwacht dat naarmate perceptie van armoede hoger wordt, de sociale cohesie daalt.

Het laatste model is model 4. Dit model bestaat uit de afhankelijke variabele 'tevredenheid met de buurt', de onafhankelijke variabele 'perceptie van armoede' en de controlevariabelen. Ook wordt de mediator 'sociale cohesie' toegevoegd. Aan de hand van dit model wordt de tweede hypothese getoetst: *Het negatieve verband tussen iemands perceptie van armoede en diens tevredenheid met de buurt wordt gedeeltelijk verklaard door sociale cohesie binnen de buurt.*

4. Resultatenparagraaf

In deze paragraaf worden de belangrijkste resultaten van de statistische analyse besproken. Eerst worden de beschrijvende statistieken besproken, vervolgens de belangrijkste verbanden en tot slot de hypothesen. Om de hypothesen te toetsen is gebruik gemaakt van een lineaire regressieanalyse.

4.1 Univariante statistieken

In tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken te zien. In bijlage 1 is de syntax en bijbehorende output per variabele van de beschrijvende statistieken te zien. Er zijn in totaal 2655 respondenten in de gebruikte variabelen uit de dataset. Zoals benoemd in het methode hoofdstuk, zijn er zo weinig missende variabelen, dat de originele dataset weinig is verschilt ten opzichte van uiteindelijke dataset.

Gemiddeld gezien zijn de respondenten tevreden met hun buurt. Met een gemiddelde score van 7,76 en een standaarddeviatie van 1,52, geven de respondenten hun buurt een hoge voldoende. Dit is namelijk een hoog gemiddelde, aangezien de schaal van 0 tot en met 10 loopt. Dit is vergelijkbaar met de populatie, in Nederland is ongeveer 83% tevreden met de woonomgeving, en is hierom representatief (Beuningen, 2018).

De helft van de respondenten geven aan dat zij het gevoel hebben dat zij het financieel beter hebben dan buurtgenoten. De gemiddelde score op de variabele ‘perceptie van armoede’ is 3.16 met een standaarddeviatie van 1,01. Dit is ongeveer de helft gezien de 5-puntsschaal. Hetzelfde geldt voor het ervaren van sociale cohesie in de buurt. Sociale cohesie heeft ook een schaal van één tot vijf. Het gemiddelde is 3,58 met een standaarddeviatie van 0,76.

De verdeling tussen mannen en vrouwen in de dataset is redelijk gelijk. Van de respondenten is 47.3% man en 52.7% vrouw is. Dit betekent dat de resultaten generaliseerbaar zijn tot de man vrouw verdeling in Nederland. De leeftijd van de respondenten kan echter wel complicaties mee brengen omtrent generaliseerbaarheid. De variabele leeftijd heeft een rechtsscheve verdeling, dit houdt in dat er meer ouderen in de dataset zitten. De gemiddelde leeftijd is 55.36 met een standaarddeviatie van 17,257. Dit is hoog ten opzichte van de gemiddelde leeftijd van 42,2 jaar van de Nederlandse

bevolking (Centraal Bureau voor de Statistiek, n.d.). Dit geeft implicaties voor de generaliseerbaarheid.

Tabel 1: Beschrijvende statistieken van de analyse opgenomen variabelen: gemiddelde (standaarddeviatie), minimum-, maximumwaarde en totaal aantal respondenten

Variabele	Gemiddelde (standaarddeviatie) ^a	Minimum	Maximum	N
Tevredenheid met buurt	7,76 (1,52)	0	10	2655
Perceptie van armoede	3,16 (1,01)	1	5	2655
Sociale Cohesie (schaal 5 items)	3,57 (0,76)	1	5	2655
Geslacht (man= 0, vrouw=1)	Man 47,3% Vrouw 52,7%	0	1	2655
Leeftijd	55,39 (17,26)	18	95	2655

^a Bij nominale variabelen is de frequentieverdeling vermeld in percentages

4.2 Bivariate statistieken

In deze subparagraaf worden de verbanden tussen variabelen die van belang zijn voor dit onderzoek besproken. In tabel 2 zijn de correlaties tussen alle variabelen in het model te zien. De correlaties zeggen wat over de samenhang tussen de variabelen. Deze zijn berekend op twee verschillende manieren. Voor het berekenen van de meeste correlaties is Cramers V gebruikt. Dit is een maat die gebruikt wordt voor de samenhang tussen twee categorische variabelen. Bij de correlaties tussen één categorische variabele en de variabele leeftijd is de Pearson correlatie gebruikt, aangezien leeftijd geen categorische, maar een continue variabele is. In bijlage 2 is de syntax en output van tabel 2 te vinden.

Ten eerste is het verband tussen ‘perceptie van armoede’ en ‘tevredenheid met de buurt’ van belang voor het onderzoek. In tabel 2 is te zien dat variabelen positief met elkaar correleren. Deze correlatie is significant. Dit verband is erg zwak, waardoor de variabelen heel erg zwak samen lijken te hangen ($r=0,10$; $p=0,00$). Perceptie van armoede in de buurt heeft dus geen grote samenhang met tevredenheid met de buurt.

Ten tweede is het verband tussen ‘perceptie van armoede’ en ‘sociale cohesie’ van belang. In tabel 2 is te zien dat er een positieve correlatie tussen de variabelen is ($r=0,14$; $p=0,00$). Perceptie van armoede en sociale cohesie hangen zwak samen.

Het derde verband dat van belang is voor het onderzoek is het verband tussen de variabelen ‘sociale cohesie’ en ‘tevredenheid met de buurt’. In tabel 2 is te zien dat er een significante positieve correlatie tussen de variabelen is ($r=0,26$; $p=0,00$). Ondanks dat dit de hoogste correlatie tussen variabelen is, is het nog steeds een redelijk zwak verband. Een hoge mate van sociale cohesie hangt samen met tevredenheid met de buurt.

Tot slot is het van belang om te kijken naar de correlatie tussen ‘leeftijd’ en ‘tevredenheid met de buurt’. In tabel 2 is te zien dat er een significante positieve correlatie is tussen de variabelen ($r=0,21$; $p=0,00$). Er kan geconcludeerd worden dat iemands leeftijd en diens tevredenheid met de buurt zwak samenhangen. Ook is het belangrijk om te kijken naar de correlatie tussen de variabelen ‘geslacht’ en ‘tevredenheid met de buurt’. Tabel 2 toont aan dat deze variabelen niet significant correleren ($r=0,04$; $p=0,933$). Dit houdt in dat iemands geslacht niet samenhangt met diens tevredenheid met de buurt.

Tabel 2: Product-momentcorrelaties van alle variabelen die zijn opgenomen in de analyse

	Tevredenheid met buurt	Perceptie van armoede	Sociale cohesie	Leeftijd	Geslacht
Tevredenheid met buurt	-				
Perceptie van armoede	^b 0,10**	-			
Sociale cohesie	^b 0,26**	^b 0,14**	-		
Leeftijd	^a 0,21**	^a -0,01	^a 0,10**	-	
Geslacht	^b 0,04	^b 0,09**	^b 0,11*	^b -0,10**	-

*significant bij $p<0,05$, ** significant bij $p<0,01$, tweezijdige toets; N ligt tussen 2661 en 2655

^a Pearson's correlatie, ^b Cramers v

4.3 Modevaluatie

In deze paragraaf wordt de kwaliteit van de getoetste modellen besproken aan de hand van relevante statistieken. Eerst wordt de kwaliteit van het model besproken. Vervolgens of er aan de assumpties van een lineaire regressieanalyse wordt voldaan en tot slot worden de uitbijters besproken.

4.3.1 Model kwaliteit

De kwaliteit van het model wordt besproken aan de hand van de R^2 *adjusted* en *F-change* per model. De R^2 *adjusted* staat voor verklaarde variantie. De verklaarde variantie geeft aan hoeveel spreiding in de variabele ‘tevredenheid met de buurt’ verklaard kan worden door de predictoren die in het model zitten. Per model worden er meer predictoren toegevoegd, met als verwachting een toename in verklaarde variantie. De R^2 *adjusted* houdt rekening met het aantal verklarende variabelen in het model. De *F-change* waarde laat zien of er verbetering is per model voor het schatten van de waarde van de afhankelijke variabele. In dit geval is de afhankelijke variabele ‘tevredenheid met de buurt.’ Hoe groter de *F-change* is, hoe meer verbetering het model voor het schatten van de afhankelijke variabele heeft ten opzichte van het vorige model. In tabel 3 zijn de waarde voor R^2 *adjusted* en *F-change* te zien.

In model 1 is de hoeveelheid verklaarde variantie (R^2 *adjusted*) 4%. Inhoudelijk gezien betekent dit dat de controlevariabelen geslacht en leeftijd, 4% van de variantie ‘tevredenheid met de buurt’ verklaren.

In model 2 is de onafhankelijke variabele ‘perceptie van armoede’ toegevoegd. De verklaarde variantie (R^2 *adjusted*) is hier 5%, wat betekend dat er een stijging van 25% is ten opzichte van het vorige model. De verklaarde variantie blijft laag, dit houdt in dat de variabele ‘perceptie van armoede’ weinig variantie in de variabele ‘tevredenheid met de buurt’ verklaard. Het model is significant wel verbeterd door de toevoeging van de variabele perceptie van armoede (F -*change*= 15,12; $p=0,00$).

In model 3 is de mediator ‘sociale cohesie’ als afhankelijke variabele gebruik en ‘perceptie van armoede’ als onafhankelijke variabele. Dit is gedaan om het mediatie effect te toetsen. Er kan dus niet gekeken worden naar de *F-change* waarde ten opzichte van model 2. In dit model wordt er 1%

variantie verklaard. Dit houdt in dat ‘perceptie van armoede’ en de controle variabelen 1% van de variantie van ‘sociale cohesie’ verklaren, dit is erg weinig.

Model 4 is het uiteindelijke model. Hierin is ‘tevredenheid met de buurt’ de afhankelijke variabele en ‘perceptie van armoede’ de onafhankelijke variabele. In dit model is ‘sociale cohesie’ toegevoegd als mediator en zitten er wederom controlevariabelen in. In dit uiteindelijke model wordt er 34% van de variantie van ‘tevredenheid met de buurt’ verklaard. In dit model wordt aanzienlijk meer variantie verklaard dan in de andere modellen. De *F-change* wordt vergeleken met model 2, de modelfit is een stuk beter (*F-change*= 1150,13; $p=0,00$). Hieruit kan geconcludeerd worden dat dit model de beste voorspeller is van ‘tevredenheid met de buurt.’

4.3.2 Assumpties

In deze paragraaf worden de assumpties voor een lineaire regressieanalyse gecontroleerd. Lineaire regressieanalyse kent vier assumpties, namelijk onafhankelijke observaties, lineariteit, homoscedasticiteit en normaliteit. De volledige analyse van deze assumpties is te zien in bijlage 3.

Naast de assumpties is er ook gecontroleerd of de variabelen in het model onderling niet te veel samenhangen, dit wordt multicollineariteit genoemd. Het is belangrijk om hier op te toetsen, want wanneer de variabelen onderling te veel samenhangen concurreren zij om hetzelfde verklaarde deel. Hierdoor wordt er niet meer verklaard en is het onduidelijk welke variabelen welk deel verklaard. Dit is getoetst aan de hand van de VIF-waarde, te zien in bijlage 3, hieruit is naar voren gekomen dat de variabelen onderling niet te veel samenhangen en er geen sprake van multicollineariteit lijkt te zijn.

Wat opvallend uit de assumptiecontrole naar voren komt is dat de assumptie van homoscedasticiteit wordt geschonden. De variantie van de residuen is niet constant. De assumptie is niet zo ernstig geschonden dat er maatregelen genomen moeten worden, er moet echter wel rekening mee gehouden worden bij het trekken van conclusies. Ook de assumptie van normaliteit is deels geschonden, de residuen zijn niet normaal verdeeld. Dit heeft invloed op de betrouwbaarheid van de significante toetsten van de hellingen, echter niet zo problematisch dat er maatregelen genomen

worden. Extreme waarden zouden er voor kunnen zorgen dat de assumptie van normaliteit deels geschonden is, deze worden ook gecontroleerd.

Aan de assumpties van onafhankelijke observaties en lineairiteit wordt wel voldaan. De respondenten komen uit een aselechte steekproef, zijn onafhankelijk van elkaar, komen niet allemaal uit dezelfde buurt en kennen elkaar niet, waardoor de observaties onafhankelijk zijn. Daarnaast is er een lineair verband tussen de onafhankelijke variabele, perceptie van armoede, en de afhankelijke variabele, tevredenheid met de buurt. Het gemiddelde van alle residuen voor elke set van x-waarden is namelijk nul.

4.3.3 Uitbijters

Naast de assumpties, is het ook van belang dat er gecontroleerd wordt op extreme observaties. Dit zijn punten die erg afwijken van de rest en hiermee de regressiemodellen kunnen beïnvloeden. Deze afwijkende punten worden uitbijters genoemd. Om op uitbijters te controleren wordt er gekeken naar de Cook's distance, leverage en DFFIT-waarden. De volledige controle is te zien in bijlage 3.2. Uit de volledige controle kwamen 19 uitbijters naar voren die een waarden boven de vuistregel hebben op de Cook's distance, leverage en DFFIT-waarden, terug te zien in tabel B3.2. In deze tabel zijn ook de scores op 'perceptie van armoede' en 'tevredenheid met de buurt' van deze uitbijters te zien.

Om de invloed van de uitbijters te controleren is er een regressiemodel geschat zonder de extreme uitbijters. Er is erg weinig verschil in resultaten tussen de regressiemodellen met uitbijters en de regressiemodellen zonder uitbijters. Met een dataset van 2655 respondenten, zijn 19 uitbijters niet problematisch veel. Er is voor gekozen om de uitbijters in de dataset te laten, omdat er geen reden is om aan te nemen dat de uitbijters verkeerd gemeten zijn en de uitbijters geen grote invloed op de uitkomsten van de regressie analyse hebben.

4.4 Hypothesetoetsing

In dit onderzoek is geprobeerd antwoord te geven op de hoofdvraag: *Wat is de invloed van iemands perceptie van armoede in de buurt op diens tevredenheid met de buurt en wat is de rol van de ervaren sociale cohesie in de buurt?* Er zijn vooraf twee hypothesen opgesteld. Om deze hypothesen te toetsen is een lineaire regressieanalyse uitgevoerd. In deze paragraaf worden de resultaten van de modellen en de bijbehorende hypothesen besproken.

De eerste hypothese luidt: *Hoe meer iemand de perceptie heeft het financieel beter te hebben dan buurtgenoten, des te minder de tevredenheid met de buurt.* Deze hypothese is getoetst door middel van model 2, deze is te zien in tabel 3. Hier is te zien dat wanneer perceptie van armoede stijgt, de tevredenheid met de buurt iets daalt ($b=-0,11$; $p=0,03$). Dit effect is significant, dus dit effect is niet toevallig gevonden. Inhoudelijk betekent dit dat wanneer perceptie van armoede met één eenheid stijgt, de tevredenheid met de buurt met 0,11 daalt. Dit is een erg klein effect, aangezien tevredenheid met de buurt een schaalscore heeft van nul tot tien. Inhoudelijk gezien betekent dit dat wanneer iemand het gevoel heeft dat hij rijker is dan zijn buurtgenoten, diens tevredenheid met de buurt daalt. Dit komt overeen met de verwachte hypothese, dus er is ondersteuning gevonden voor de hypothese. Echter, er moet er rekening gehouden worden met het feit dat het effect erg klein is.

De tweede hypothese luidt: *Het negatieve verband tussen iemands perceptie van armoede en diens tevredenheid met de buurt wordt gedeeltelijk verklaard door sociale cohesie binnen de buurt.* Deze hypothese wordt getoetst aan de hand van de modellen 2, 3 en 4. Om te controleren of sociale cohesie het hoofdeffect medieert, wordt er eerst gekeken of het hoofdeffect is afgenomen of verdwenen. Er is een zwakke significante afname te zien van perceptie van armoede op tevredenheid met de buurt, echter is de afname zo zwak dat het verwaarloosbaar is. Daarnaast is er in tabel 3 is te zien dat perceptie van armoede een negatief effect heeft op sociale cohesie ($b=-0,12$; $p=0,23$). Wanneer perceptie van armoede met één eenheid stijgt, daalt sociale cohesie met 0,12. Sociale cohesie heeft een schaalscore van één tot vijf, het is dus geen groot effect. Ook is het gevonden effect niet significant, dit betekent dat er niet kan worden aangetoond dat het effect significant verschilt van nul. Er wordt geen ondersteuning gevonden met de hypothese.

Daarnaast is er model 3 wel te zien dat een hoge mate van sociale cohesie, leidt tot meer tevredenheid met de buurt. Wanneer sociale cohesie met één eenheid stijgt, stijgt tevredenheid met de buurt met 1,09 ($b=1,09$; $p=0,00$). Het tweede deel van de hypothese over het mediatie effect wordt wel ondersteund, namelijk dat een hoge mate van sociale cohesie leidt tot hogere tevredenheid met de buurt. Het eerste deel van de hypothese niet ondersteund aangezien het effect niet significant is. Ook is de afname van het hoofdeffect verwaarloosbaar. Concluderend, er is geen ondersteuning gevonden voor het mediërende effect van sociale cohesie.

Tabel 2 Resultaten van een regressieanalyse met tevredenheid met de buurt als afhankelijke, perceptie van armoede als onafhankelijke en sociale cohesie als mediërende variabele

	^a Model 1		^a Model 2		^b Model 3		^a Model 4	
	b (se)	P	b (se)	p	b (se)	P	b (se)	p
Intercept	6,66 (0,14)	<0,01	7,054 (0,17)	<0,01	3,35 (0,09)	0,00	3,4 (0,18)	<0,01
Leeftijd	0,02 (0,00)	<0,01	0,02 (0,00)	<0,01	0,00 (0,00)	0,00	0,01 (0,00)	<0,01
Geslacht (0= man, 1= vrouw)	0,06 (0,06)	0,35	0,04 (0,06)	0,54	0,02 (0,03)	0,49	0,01 (0,05)	0,78
Perceptie van armoede			-0,11 (0,03)	<0,01	-0,12 (0,02)	0,23	-0,09 (0,02)	<0,01
Sociale cohesie							1,09 (0,03)	<0,01
<i>R2 adjusted</i>	0,04		0,05		0,01		0,34	
<i>F-change</i>	59,34	<0,01	15,12	<0,01	9,64	0,00	1150,13	<0,01
<i>N</i>	2655		2655		2651		2655	

^a afhankelijke variabele: tevredenheid met de buurt ^b afhankelijke variabele: sociale cohesive

5. Conclusie en discussie

In dit onderzoek is er gekeken naar de invloed van perceptie van armoede op tevredenheid met de buurt. De onderzoeksvraag die centraal staat luidt als volgt: *Wat is de invloed van iemands perceptie van armoede in de buurt op diens tevredenheid met de buurt en wat is de rol van de ervaren sociale cohesie in de buurt?* Er wordt hierbij gekeken of de invloed van perceptie van armoede op tevredenheid met de buurt deels loopt via sociale cohesie. Dit resultaat kan gebruikt worden om buurttevredenheid te maximaliseren. Literatuur toont aan dat buurttevredenheid een grote rol speelt in de levenstevredenheid, daarom is het van maatschappelijk belang om onderzoek naar buurttevredenheid te doen (Van Beuningen, 2018). Sinds de jaren 50 is beleid gericht op de bouw van gedifferentieerde wijken, waardoor mensen uit verschillende inkomensklasse door elkaar heen komen te wonen (Bronsvort et al., 2018). Het kan zijn dat de perceptie van armoede omtrent buurtgenoten zorgt voor ontevredenheid in de buurt, wat een negatieve invloed heeft op de levenstevredenheid (Van Beuningen, 2018). Om beleid hier op aan te kunnen passen en de algemene levenstevredenheid hoog te houden, is het van belang om te onderzoeken wat hier aan ten grondslag ligt. In dit onderzoek is daarom de vraag gesteld wat de rol is van sociale cohesie in deze negatieve invloed op buurttevredenheid. Hierbij is rekening gehouden met het geslacht en de leeftijd van de deelnemers.

Er zijn vooraf twee hypothesen opgesteld op basis van literatuur. De eerste hypothese luidt: *Hoe meer iemand de perceptie heeft het financieel beter te hebben dan buurtgenoten, des te minder de tevredenheid met de buurt.* De statistische analyse toont aan dat er een negatief verband is gevonden tussen perceptie van armoede en tevredenheid met de buurt. Dit komt overeen met de verwachting dat er een mengingsparadox is omtrent gedifferentieerde wijken (De Pooter, 2015). Er moet echter rekening worden gehouden met het feit dat het gevonden verband heel minimaal is. Het is de moeite waard om vervolgonderzoek te doen, om te controleren in hoeverre mensen daadwerkelijk minder tevredenheid zijn wanneer zij de perceptie hebben dat buurtgenoten het financieel minder goed hebben. Daarnaast zou in vervolgonderzoek meerdere factoren meegenomen moeten worden, die ook invloed kunnen hebben op tevredenheid met de buurt. Denk aan de hoeveelheid groen, faciliteiten,

tevredenheid met het huis. Mocht er in vervolgonderzoek wederom een verband worden gevonden, zouden beleidsmakers en professionals, die verantwoordelijk zijn voor het realiseren van buurttevredenheid hier rekening mee kunnen houden (Kleinhans & Bolt, 2010).

De tweede hypothese die vooraf opgesteld is luidt als volgt: *Het negatieve verband tussen iemands perceptie van armoede en diens tevredenheid met de buurt wordt gedeeltelijk verklaard door sociale cohesie binnen de buurt.* In de theorie kwam naar voren dat perceptie van armoede zorgt voor vermindering van sociale cohesie, verklaard door de similariteitstheorie die stelt dat meer geneigd zijn om te gaan met mensen waar zij op lijken (McPherson et al., 2001). Voor dit verband is echter geen ondersteuning in de statistische analyse gevonden. Dit kan meerdere oorzaken hebben. Sociale cohesie is lastig te meten. Sociale cohesie wordt in dit onderzoek op microniveau gemeten, het is echter een meso-verschijnsel. Aangezien sociale cohesie een meso-verschijnsel is, spelen er meerdere factoren binnen één buurt mee waardoor er een hoge of lage mate van sociale cohesie heerst. De deelnemers van dit onderzoek komen niet allemaal uit dezelfde buurt. Op micro niveau kan er lage mate van sociale cohesie worden ervaren, terwijl hier op meso-niveau iets anders aan ten grondslag kan liggen dan de perceptie van armoede. Advies is om in vervolg onderzoek dit wel mee te nemen.

Ondanks het feit dat de tweede hypothese niet ondersteund wordt, is er wel een verband gevonden tussen sociale cohesie en tevredenheid met de buurt. Uit de statistische analyse blijkt dat een hoge mate van sociale cohesie zorgt voor meer tevredenheid met de buurt. Dit staat in lijn met de verwachting vanuit de theorie. De theorie toont aan dat verbonden gevoel met buurt en gemeenschap voor mensen erg belangrijk is om een gevoel van thuis te hebben (Van Oers, 2017). Ook tonen cijfers aan dat de mate van sociale cohesie een grote invloed heeft op de buurttevredenheid (Beuning, 2018). Gezien de literatuur en het gevonden verband in de statistische analyse is het de moeite waard om dit mee te nemen in beleid. Uit de ondersteuning van de eerste hypothese komt naar voren dat wonen met gelijkgestemde wellicht zou kunnen zorgen voor meer buurttevredenheid. Echter, een gescheiden samenleving met homogene wijken lijkt niet de wenselijke oplossing. Hierom zou er meer gericht kunnen worden op een hoge mate van sociale cohesie binnen gedifferentieerde buurten, om de buurttevredenheid te waarborgen, denk aan de bouw van buurthuizen. Belangrijk is om

vervolgonderzoek te doen naar hoe een hoge mate van sociale cohesie kan worden bereikt in buurten waarbij mensen met verschillende inkomensklasse wonen.

Dit onderzoek kent een aantal algemene beperkingen, waardoor de resultaten met enige bedachtzaamheid geïnterpreteerd moeten worden. Deze beperkingen zouden kunnen verklaren waarom er niet voldoende ondersteuning is gevonden voor de tweede hypothese. De eerste beperking is dat de gemiddelde leeftijd van de respondenten ongeveer tien jaar hoger ligt dan de gemiddelde leeftijd van de populatie. Dit heeft implicaties voor de generaliseerbaarheid naar de gehele populatie. Daarnaast is de assumptie van homoscedasticiteit geschonden. Inhoudelijk gezien betekent dit dat het model een betere voorspeller is van mensen die tevreden of juist ontevreden met de buurt zijn. Het is de bedoeling dat het model in staat is om beide groepen even goed te voorspellen. Dit verschil zou kunnen komen omdat er andere factoren meespelen die zorgen voor buurttevredenheid. Hiervoor is wederom het advies om in vervolgonderzoek meer factoren mee te nemen die ook een verklaring kunnen zijn voor buurttevredenheid.

Kortom, er zijn drie suggesties voor vervolgonderzoek. Ten eerste een vervolgonderzoek naar het verband tussen perceptie van armoede en buurttevredenheid, waarbij zoveel mogelijk factoren meegenomen worden die ook invloed kunnen hebben op de tevredenheid met de buurt. Ten tweede een vervolgonderzoek waarbij rekening wordt gehouden met het feit dat sociale cohesie een meso-verschijnsel is. Tot slot, vervolgonderzoek naar hoe een hoge mate van sociale cohesie wordt bereikt in gedifferentieerde wijken. Beleidsmakers, professionals en politici staan voor de lastige taak om de tevredenheid met de woonomgeving te realiseren. Gezien de buurttevredenheid zo'n grote rol speelt in de levenstevredenheid is het van belang om hier vervolgonderzoek naar te doen, bovenstaande suggesties kunnen een helpende hand bieden.

Literatuurlijst

Berg, N. (2022, 2 september). *Atlas voor gemeenten 2022 - Wonen - Atlas Research*. Atlas Research.

<https://atlasresearch.nl/atlas-voor-gemeenten-2022-wonen/>

Bronsvort, I., Van der Velde, J., & Uyterlinde, M. (2018). Sturen op gemengde wijken? In

Platform31. Platform31. <https://www.platform31.nl/artikelen/sturen-op-gemengde-wijken/>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (n.d.). *Leeftijdsverdeling*. Centraal Bureau Voor De Statistiek.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/bevolking>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022, 20 april). *Pensioenleeftijd in 2021 ruim 4 jaar*

hoger dan in 2006. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/16/pensioenleeftijd-in-2021-ruim-4-jaar-hoger-dan-in-2006#:~:text=Net%20als%20in%202020%20bedroeg,pensioen%20ging%20is%20sindsdien%20gedaald.>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018, 5 januari). *Tevredener met het leven bij sterkere binding*

met buurt. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/01/tevreder-met-het-leven-bij-sterkere-binding-met-buurt#:~:text=Als%20mensen%20overlast%20ervaren%20in,ervaren%20is%2094%20procent%20tevreden.>

Cijfers en feiten over de relatie tussen armoede en gezondheid. (z.d.-b). In *www.loketgezondleven.nl*.

Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu.

<https://www.loketgezondleven.nl/gezondheidsthema/armoede-schulden-en-gezondheid/relatie-armoede-en-gezondheid>

- Emslie, C., & Hunt, K. (2009). *'Live to Work' or 'Work to Live'? A Qualitative Study of Gender and Work–life Balance among Men and Women in Mid-life*. web-p-ebSCOhost-com.proxy-ub.rug.nl. <https://web-p-ebSCOhost-com.proxy-ub.rug.nl/ehost/detail/detail?vid=15&sid=7911ad44-3afe-4c17-bbdf-4a0bac669bc6%40redis&bdata=JnNpdGU9ZWwhvc3QtbGl2ZSZzY29wZT1zaXRl#AN=35867427&db=snh>
- Kleinmans, R., & Bolt, G. (2010). *Vertrouwen houden in de buurt: Verval, ervaring en collectieve zelfredzaamheid in stadsbuurten*. TU Delft Repositories.
<http://resolver.tudelft.nl/uuid:4d3a21ec-7e2f-46b6-8695-924a2ceee98a>
- Koetsier, R. & Wageningen Universiteit en Research Centre. (2010). Mediagebruik naar leeftijd, geslacht, opleiding en inkomen. In *Wageningen Universiteit en Research Centre*. Wageningen Universiteit. <https://edepot.wur.nl/146553>
- LISS Panel (2022). Centerdata, Tilburg University. <https://www.lissdata.nl/>
- Maier, J., & Kim, Y. J. (2008). NEIGHBORHOOD SATISFACTION AND DISSATISFACTION. *Michigan Sociological Review*, 22, 171–195. <http://www.jstor.org/stable/40969144>
- Marchand, M. (2021). *Buurtbeleving* (1.0) [Dataset]. Lisspanel CentERdata.
<https://www.centerdata.nl/liss-panel>
- McPherson, M., Smith-Lovin, L., & Cook, J. M. (2001). Birds of a Feather: Homophily in Social Networks. *Annual Review of Sociology*, 27, 415–444. <http://www.jstor.org/stable/2678628>

Van Beuningen, J. (2018). Woning en woonomgeving gerelateerd aan tevredenheid met het leven. In

cbs.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl->

[nl/achtergrond/2018/01/woning-woonomgeving-en-tevredenheid-met-het-leven](https://www.cbs.nl/nl-achtergrond/2018/01/woning-woonomgeving-en-tevredenheid-met-het-leven)

Van Ham, M. (2012). *De buurt. Best belangrijk*. TU Delft.

<https://www.maartenvanham.nl/docs/Intreerede%20Maarten%20van%20Ham%20121212.pdf>

Van Oers, C. A. P. (2017). *Leefbaarheid en sociale cohesie, verbindend?* studenttheses.uu.nl.

<https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/27557>

Veldboer, L., & Bouw, C. (2007). *De mixfactor: integratie en segregatie in Nederland*.

Bijlage 1 Operationalisaties

In dit onderzoek is er een lineaire regressie analyse uitgevoerd, om de opgestelde hypothesen te toetsen en hiermee de onderzoeksvraag te beantwoorden. Om dit te kunnen doen zijn er bepaalde coderingen uitgevoerd. Deze bijlage bevat een overzicht van alle variabelen en de aanpassingen die zijn gedaan. De syntax die bij elke bewerking hoort, is te herkennen aan de lichtblauwe vakken.

Afhankelijke variabele: tevredenheid met de buurt

De afhankelijke variabele is tevredenheid met de buurt. Om dit te kunnen meten is “Tevredenheid met de buurt” Sr20a002 uit de dataset gebruikt.

De oorspronkelijke vraag uit de dataset: Hoe ontevreden of tevreden bent u met uw buurt?”

0: Helemaal ontevreden

10: Helemaal tevreden

Respondenten konden antwoorden op een 10 puntenschaal. Hierbij houdt een lage score in dat mensen helemaal niet tevreden zijn met hun buurt en een hoge score houdt in dat mensen heel tevreden zijn met hun buurt. Hoe hoger de score, hoe meer tevreden met de buurt.

Voor deze variabele zijn geen bewerkingen uitgevoerd. Zoals te zien in de statistics-tabel hieronder heeft de variabele geen missings, dus deze hoeven niet weg gefilterd te worden.

Tabel B1.1 Beschrijvende statistieken ‘tevredenheid met de buurt’

Statistics

sr20a002 How dissatisfied or satisfied
are you with your neighbourhood?

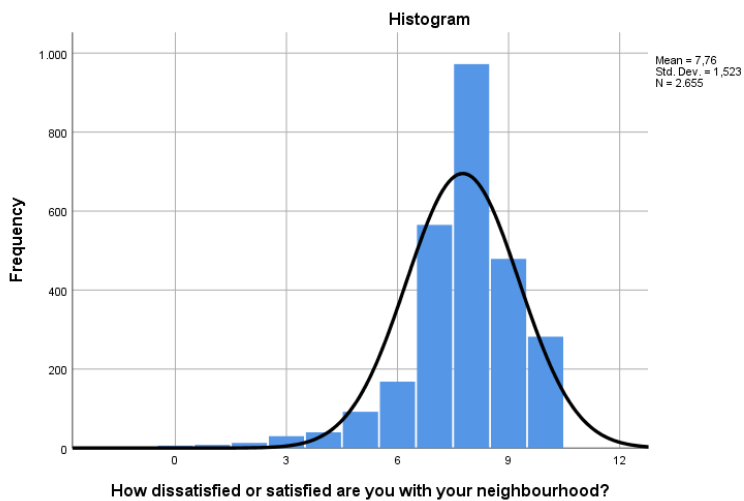
N	Valid	2655
	Missing	0
Mean		7,76
Median		8,00
Std. Deviation		1,523
Minimum		0
Maximum		10
Percentiles	25	7,00
	50	8,00
	75	9,00

Tabel B.1.2 Frequenties 'tevredenheid met de buurt'

sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 completely dissatisfied	6	,2	,2	,2
	1	8	,3	,3	,5
	2	13	,5	,5	1,0
	3	30	1,1	1,1	2,1
	4	40	1,5	1,5	3,7
	5	92	3,5	3,5	7,1
	6	168	6,3	6,3	13,4
	7	565	21,3	21,3	34,7
	8	972	36,6	36,6	71,3
	9	479	18,0	18,0	89,4
	10 10 completely satisfied	282	10,6	10,6	100,0
Total	2655	100,0	100,0		

Figuur B.1.2 Histogram 'tevredenheid met de buurt'

Syntax beschrijvende statistieken en histogram: tevredenheid met de buurt

```

FREQUENCIES VARIABLES=sr20a002
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS
    
```

Onafhankelijke variabele

De onafhankelijke variabele is: iemands perceptie armoede in de buurt. Om dit te kunnen meten is de variabele Sr20a023 gebruikt.

De stelling uit de oorspronkelijke dataset is: “*Vergeleken met andere mensen in mijn buurt, heb ik het financieel beter.*”

1: Helemaal mee oneens

5: Helemaal mee eens.

Respondenten hebben antwoord kunnen geven op een 5 puntschaal. Hierbij staat 1 voor dat mensen van mening zijn dat zij het financieel helemaal niet beter hebben dan hun buurtgenoten en 5 voor dat mensen van mening zijn dat zij het financieel veel beter hebben dan hun buurtgenoten. Voor deze variabele zijn geen bewerkingen uitgevoerd. Deze variabele heeft 6 missing values, wat een respons van 2655 (99.8%) geeft. Deze 6 missing values zijn verwaarloosbaar bij een respons van 2655.

Tabel B1.3 Beschrijvende statistieken 1

Statistics

sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.

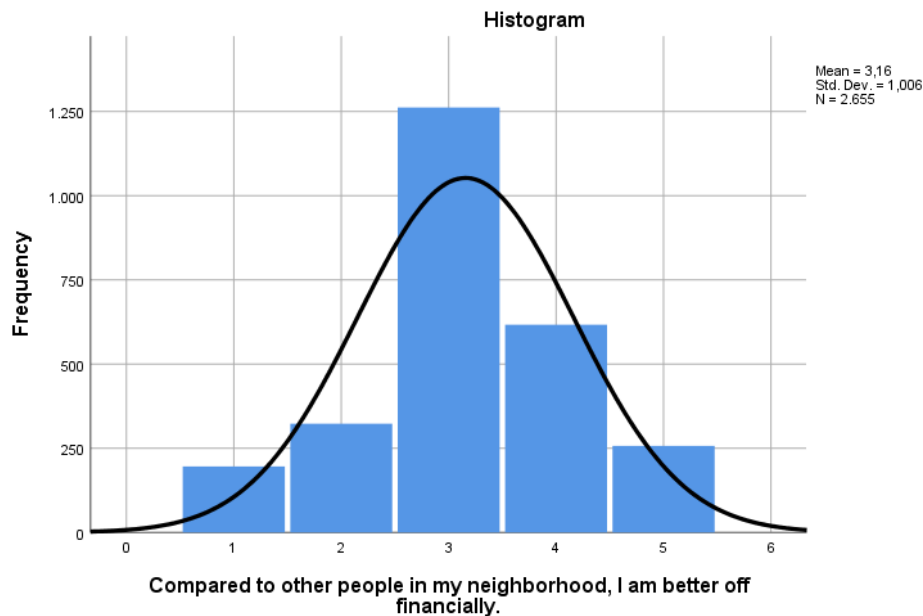
N	Valid	2655
	Missing	0
Mean		3,16
Median		3,00
Std. Deviation		1,006
Minimum		1
Maximum		5
Percentiles	25	3,00
	50	3,00
	75	4,00

Tabel B1.4 Frequenties 'perceptie van armoede'

sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 completely disagree	196	7,4	7,4	7,4
	2	323	12,2	12,2	19,5
	3	1262	47,5	47,5	67,1
	4	617	23,2	23,2	90,3
	5 completely agree	257	9,7	9,7	100,0
	Total	2655	100,0	100,0	

Figuur B1.2 Histogram 'perceptie van armoede'

Syntax beschrijvende statistieken en histogram: perceptie van armoede

```

FREQUENCIES VARIABLES=sr20a023
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
    
```

Mediator

De mediator in dit onderzoek is sociale cohesie. Sociale cohesie is een te complex begrip om met een variabele uit de dataset te beantwoorden. Hierom worden variabelen sr20a008 – sr20a012 gebruikt.

De oorspronkelijke stellingen uit de dataset luiden als volgt.

- De mensen in deze buurt helpen elkaar
- De mensen in de buurt kun je vertrouwen.
- Mensen in deze buurt delen dezelfde waarden
- Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks
- In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.

Bij elk van deze 5 stellingen waren de antwoordopties hetzelfde:

1: Helemaal mee oneens

5: Helemaal mee eens

Respondenten hebben antwoord kunnen geven op een 5 puntschaal.

Van deze vijf variabelen, is er voor variabele Sr20a011 *Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks*, een nieuwe variabele gemaakt, waarbij de antwoorden omgedraaid zijn, zodat deze variabele ook meegenomen kan worden in de schaal. Deze variabele heet Sr20a011 nieuw, met als label *people in this neighbourhood know each other*. Dit is gedaan omdat de stelling omgedraaid is ten opzichte van de andere stellingen. Wanneer hier helemaal mee eens, score 5, wordt geantwoord betekent dit dat mensen elkaar nauwelijks kennen in de buurt, wat zou duiden op een lage mate van sociale cohesie in de buurt. Bij de rest van de stellingen duidt een hoge score juist op een hoge mate van sociale cohesie. De syntax van deze bewerking is het volgende:

```
DATASET ACTIVATE DataSet1.  
RECODE sr20a011 (1=5) (2=4) (3=3) (4=2) (5=1) INTO Sr20a011nieuw.  
EXECUTE.
```

Frequentie tabel van de oorspronkelijke variabelen uit de dataset. Zoals te zien in de tabel zijn er geen missing values, dus deze hoeven er niet uitgehaald te worden. Met als syntax:

```
FREQUENCIES VARIABLES=sr20a010 sr20a008 sr20a009 sr20a012
Sr20a011nieuw
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/HISTOGRAM NORMAL
```

Tabel B1.5 Beschrijvende statistieken van de vijf verschillende variabelen in de schaal sociale cohesie

		Statistics				
		sr20a010 People in this neighbourhood share the same values.	sr20a008 The people in this neighbourhood help each other.	sr20a009 You can trust the people in this neighbourhood.	sr20a012 In this neighbourhood people interact in a pleasant way.	Sr20a011nieuw People in this neighbourhood know each other
N	Valid	2655	2655	2655	2655	2655
	Missing	0	0	0	0	0
Mean		3,37	3,66	3,67	3,77	3,3785
Median		3,00	4,00	4,00	4,00	3,0000
Std. Deviation		,962	,979	,885	,832	1,08643
Minimum		1	1	1	1	1,00
Maximum		5	5	5	5	5,00
Percentiles	25	3,00	3,00	3,00	3,00	3,0000
	50	3,00	4,00	4,00	4,00	3,0000
	75	4,00	4,00	4,00	4,00	4,0000

1. De mensen in de buurt kan je vertrouwen

Tabel B1.6 Frequenties 'mensen in deze buurt kan je vertrouwen'

sr20a009 You can trust the people in this neighbourhood.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 1 completely disagree	58	2,2	2,2	2,2
	2	145	5,5	5,5	7,6
	3	836	31,5	31,5	39,1
	4	1188	44,7	44,7	83,9
	5 5 completely agree	428	16,1	16,1	100,0
	Total	2655	100,0	100,0	

2. Mensen in deze buurt delen dezelfde waarden

Tabel B1.7 Frequenties 'mensen in deze buurt delen dezelfde waarden'

sr20a010 People in this neighbourhood share the same values.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 1 completely disagree	114	4,3	4,3	4,3
	2	310	11,7	11,7	16,0
	3	984	37,1	37,1	53,0
	4	980	36,9	36,9	89,9
	5 5 completely agree	267	10,1	10,1	100,0
	Total	2655	100,0	100,0	

3. Mensen kennen elkaar in deze buurt

Tabel B1.8 Frequenties 'mensen kennen elkaar in deze buurt'

Sr20a011nieuw People in this neighbourhood know each other

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	138	5,2	5,2	5,2
	2,00	417	15,7	15,7	20,9
	3,00	825	31,1	31,1	52,0
	4,00	852	32,1	32,1	84,1
	5,00	423	15,9	15,9	100,0
	Total	2655	100,0	100,0	

4. In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.

Tabel B1.9 Frequenties 'in deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om'

sr20a012 In this neighbourhood people interact in a pleasant way.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 1 completely disagree	42	1,6	1,6	1,6
	2	102	3,8	3,8	5,4
	3	736	27,7	27,7	33,1
	4	1320	49,7	49,7	82,9
	5 5 completely agree	455	17,1	17,1	100,0
	Total	2655	100,0	100,0	

Vervolgens is van de vijf variabelen, inclusief de nieuwe variabele, een schaal gemaakt. Deze nieuwe variabele heeft de naam sociale cohesie, met als label de mate van sociale cohesie in de buurt. In de schaal is het gemiddelde van de variabelen genomen. Bij deze variabele zijn de antwoordmogelijkheden gelijk gebleven als bij de vijf stellingen. Hierbij staat 1 voor een lage mate van sociale cohesie in de buurt en 5 voor een hoge mate van sociale cohesie in de buurt. Dit komt omdat alle 5 de stellingen iets zeggen over de bindingen binnen de buurt. De codering van het construeren van de schaal is als volgt:

```
COMPUTE SocialeCohesie=MEAN(sr20a008, sr20a009, sr20a010,
sr20a012, Sr20a011nieuw).
EXECUTE.
```

Vervolgens is van de schaal de Cronbach's alpha uitgerekend om te kijken naar de betrouwbaarheid van de schaal. De Cronbach's alpha heeft een waarde van 0,854. Dit is een hoge waarde en ligt hoger dan de grens van 0,7, wat inhoudt dat de schaal betrouwbaar is. Ook is te zien dat geen van de vijf variabelen uit de schaal moet worden gehaald. De waarde van de Cronbach's alpha zou bij geen van de items erg omhoog gaan, mocht het item uit de schaal worden gehaald. Dit is te zien in de tabel Item-Total Statistics op de volgende pagina.

Syntax voor betrouwbaarheid sociale cohesie:

```
RELIABILITY

/VARIABLES=Sr20a011nieuw sr20a008 sr20a009 sr20a010 sr20a012

/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
```

Tabel B.1.10 Cronbach's Alpha 'sociale cohesie'

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,854	5

Tabel B1.11 Statistieken variabelen 'sociale cohesie'

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Sr20a011nieuw People in this neighbourhood know each other	14,4716	9,564	,536	,865
sr20a008 The people in this neighbourhood help each other.	14,1876	9,057	,735	,806
sr20a009 You can trust the people in this neighbourhood.	14,1785	9,553	,732	,809
sr20a010 People in this neighbourhood share the same values.	14,4825	9,422	,677	,822
sr20a012 In this neighbourhood people interact in a pleasant way.	14,0802	9,970	,701	,819

Nu is de mediator sociale cohesie gemaakt uit de schaal van de vijf bovengenoemde variabelen.

Hieronder staan de frequentieverdeling en descriptives van de uiteindelijke variabele, met als syntax:

```
FREQUENCIES VARIABLES=SocialeCohesie

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/HISTOGRAM NORMAL

/ORDER=ANALYSIS.

/MODEL=ALPHA

/SUMMARY=TOTAL.
```

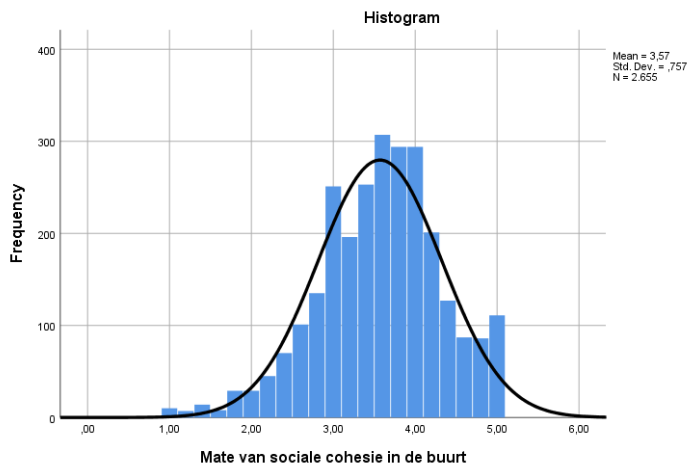
Tabel B1.12 Statistieken 'sociale cohesie'

Statistics

SocialeCohesie Mate van sociale cohesie in de buurt

N	Valid	2655
	Missing	0
Mean		3,5700
Median		3,6000
Std. Deviation		,75742
Minimum		1,00
Maximum		5,00
Percentiles	25	3,0000
	50	3,6000
	75	4,0000

Figuur B1.3 Histogram sociale cohesie

Controlevariabele: geslacht

De eerste controle variabele die gebruikt is, is geslacht. De oorspronkelijke vraag in de database is:

Wat is uw geslacht?

- 1: Man
- 2: Vrouw
- 3: Anders

Aangezien geen van de respondenten 3 geantwoord heeft is er van de variabele een dummy variabele gemaakt, waarbij 0 staat voor man en 1 voor vrouw.

Syntax van de dummyvariabele geslacht:

```
RECODE geslacht (1=0) (2=1) (ELSE=SYSMIS) INTO geslacht_dummy.  
EXECUTE.
```

De variabele heeft een gemiddelde van 1.53 met een standaarddeviatie van 0,499 en er zijn geen missing values. In de frequentietabel is te zien dat dit betekent dat van de 2661 respondenten 1259 (47.3%) man is en 1401 (52.7%) vrouw is. In de steekproef is het aantal mannen en vrouwen dus redelijk gelijk verdeeld. Dit is te zien in de frequentieverdelingen.

Tabel B1.13 Beschrijvende statistieken 'geslacht'

Statistics		
geslacht_dummy		
N	Valid	2655
	Missing	0
Mean		,5266
Median		1,0000
Std. Deviation		,49939
Minimum		,00
Maximum		1,00
Percentiles	25	,0000
	50	1,0000
	75	1,0000

Tabel B1.14 Frequenties 'geslacht' 1

		geslacht_dummy			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00 man	1257	47,3	47,3	47,3
	1,00 vrouw	1398	52,7	52,7	100,0
Total		2655	100,0	100,0	

Met als syntax:

```

FREQUENCIES VARIABLES=geslacht_dummy
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
    
```

Controlevariabele leeftijd

De tweede controlevariabele is leeftijd. De oorspronkelijke vraag uit de dataset is:

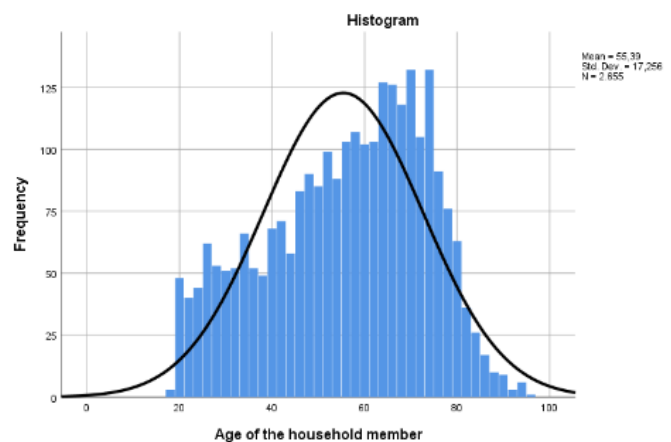
Wat is de leeftijd van lid huishouden?

De antwoorden van deze variabele variëren van 18 t/m 95, aangezien alle respondenten boven de 18 moesten zijn om mee te doen aan de vragenlijst. De gemiddelde leeftijd is 55.36 met een standaarddeviatie van 17,257. Dit is een hele grote spreiding. Ook hier zijn er geen missing values, dus die hoeven er niet uitgehaald te worden. Hieronder is een histogram afgebeeld om de verdeling te laten zien, aangezien een frequentietabel erg uitgebreid en onoverzichtelijk zou zijn.

Tabel B1.14 Frequencies 'geslacht' 2

Statistics		
leeftijd Age of the household member		
N	Valid	2655
	Missing	0
Mean		55,39
Median		57,00
Std. Deviation		17,256
Percentiles	25	43,00
	50	57,00
	75	69,00

Figuur B1.4 Histogram 'leeftijd'

Syntax frequenties leeftijd:

```
FREQUENCIES VARIABLES=leeftijd
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM NORMAL
  /ORDER=ANALYSIS.
```

Residuen

Er is gecontroleerd voor de residuen, om deze te kunnen wegfilteren. Dit is gebeurd door middel van de volgende syntax:

Er waren zo weinig missende waarden bij de gebruikte variabelen, dat dit niet erg veel zin had. Er waren bijna geen missende waarden om weg te filteren.

Eerst is er een regressieanalyse uitgevoerd, om de residuen op te slaan in de dataset.

```
REGRESSION  
  
/MISSING LISTWISE  
  
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA  
  
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)  
  
/NOORIGIN  
  
/DEPENDENT sr20a002  
  
/METHOD=ENTER geslacht leeftijd SocialeCohesie sr20a023  
  
/SAVE RESID ZRESID.
```

Vervolgens is er van de residuen een dummy variabelen gemaakt.

```
RECODE RES_1 (SYSMIS=0) (ELSE=1) INTO obs.  
  
EXECUTE.
```

Tot slot is er een filter voor de residuen aangezet.

```
USE ALL.  
  
COMPUTE filter_$=(obs = 1).  
  
VARIABLE LABELS filter_$ 'obs = 1 (FILTER)'.  
  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
  
FILTER BY filter_$.
```

Bijlage 2 Toelichting analyse

Bevat de syntax en output van de uitgevoerde analyses, wederom geldt dat de syntax te herkennen is aan de lichtblauwe vakken.

2.1 Bivariaten statistieken

In het resultatenhoofdstuk 4.2 zijn de correlaties tussen de variabelen met interpretaties te zien. De correlaties tussen de variabelen zijn uitgerekend aan de hand van Pearson Correlaties en Cramers V.

Cramers V correlatie

Voor de correlaties tussen twee categorische variabelen is Cramers V gebruikt. Syntax van Cramers V:

```
CROSSTABS
  /TABLES=geslacht sr20a002 BY sr20a023 SocialeCohesie
  /FORMAT=AVALUE TABLES
  /STATISTICS=PHI CORR
  /CELLS=COUNT
  /COUNT ROUND CELL.EXECUTE.
```

```
CROSSTABS
  /TABLES=geslacht BY sr20a002
  /FORMAT=AVALUE TABLES
  /STATISTICS=PHI CORR
  /CELLS=COUNT
  /COUNT ROUND CELL.
```

Bijbehorende kruistabellen:

Tabel B2.1 Cramers V correlatie tussen geslacht en perceptie van armoede

geslacht Gender * sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.

Crosstab

Count

		sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.					
		1 1 completely disagree	2	3	4	5 5 completely agree	Total
geslacht Gender	1 Male	84	131	575	327	140	1257
	2 Female	112	192	687	290	117	1398
Total		196	323	1262	617	257	2655

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,092			,000
	Cramer's V	,092			,000
Interval by Interval	Pearson's R	-,083	,019	-4,304	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-,089	,019	-4,599	,000 ^c
N of Valid Cases		2655			

a. Not assuming the null hypothesis.

Tabel B2.2 Cramers V correlatie tussen geslacht en sociale cohesie

geslacht Gender * SocialeCohesie

Crosstab

Count

		SocialeCohesie											
		1,00	1,20	1,40	1,60	1,80	2,00	2,20	2,40	2,60	2,80	3,00	3,20
geslacht Gender	1 Male	5	4	7	6	9	12	19	26	45	63	120	88
	2 Female	5	3	7	2	20	17	26	44	56	72	131	108
Total		10	7	14	8	29	29	45	70	101	135	251	196

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,111			,037
	Cramer's V	,111			,037
Interval by Interval	Pearson's R	,005	,019	,252	,801 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,008	,019	,423	,672 ^c
N of Valid Cases		2655			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Tabel B2.3 Cramers V correlatie tussen tevredenheid met de buurt en perceptie van armoede

sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood? * sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.

Crosstab

Count

		sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.					Total
		1 1 completely disagree	2	3	4	5 5 completely agree	
sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	0 0 completely dissatisfied	1	1	3	1	0	6
	1	0	1	3	1	3	8
	2	2	0	6	3	2	13
	3	3	4	8	5	10	30
	4	2	3	17	11	7	40
	5	6	8	48	17	13	92
	6	13	27	62	43	23	168
	7	32	68	268	144	53	565
	8	60	121	487	227	77	972
	9	34	64	211	126	44	479
10 10 completely satisfied	43	26	149	39	25	282	
Total		196	323	1262	617	257	2655

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,197			,000
	Cramer's V	,098			,000
Interval by Interval	Pearson's R	-,078	,021	-4,012	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-,069	,020	-3,567	,000 ^c
N of Valid Cases		2655			

- a. Not assuming the null hypothesis.
- b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
- c. Based on normal approximation.

Tabel B2.4 Cramers V correlatie tussen tevredenheid met de buurt en sociale cohesie

sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood? * SocialeCohesie

Crosstab

Count

		SocialeCohesie																	Total							
		1,00	1,20	1,40	1,60	1,80	2,00	2,20	2,40	2,60	2,80	3,00	3,20	3,40	3,60	3,80	4,00	4,20		4,40	4,60	4,80	5,00			
sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	0 0 completely dissatisfied	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
	1	0	0	2	0	1	0	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	8	
	2	0	1	2	1	1	1	0	0	1	4	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
	3	2	1	1	0	1	2	3	5	3	2	6	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
	4	0	0	0	0	1	3	5	3	8	5	7	2	1	2	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	40
	5	4	2	1	3	7	2	8	9	12	9	14	8	1	6	4	0	1	0	0	0	0	0	1	92	
	6	2	0	3	2	6	9	5	9	14	23	32	25	12	14	6	3	1	1	0	0	0	0	1	168	
	7	0	3	2	1	8	8	9	24	27	46	87	68	78	66	57	43	16	10	7	2	3	3	565		
	8	0	0	0	1	2	3	11	12	26	32	72	62	109	140	153	138	89	52	31	17	22	28	972		
	9	1	0	1	0	2	1	1	3	5	7	23	21	34	61	59	84	63	31	27	27	28	479			
10 10 completely satisfied	0	0	1	0	0	0	2	1	5	7	7	9	17	15	13	25	31	31	22	40	56	282				
Total		10	7	14	8	29	29	45	70	101	135	251	196	253	307	294	294	201	127	87	86	111	2655			

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,813			,000
	Cramer's V	,257			,000
Interval by Interval	Pearson's R	,556	,016	34,492	,000 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,551	,015	33,991	,000 ^c
N of Valid Cases		2655			

- a. Not assuming the null hypothesis.
- b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
- c. Based on normal approximation.

Tabel B2.5 Cramers V correlatie tussen geslacht en tevredenheid met de buurt

geslacht Gender * sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood? Crosstabulation

Count

		sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?											Total
		0 0 completely dissatisfied	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 10 completely satisfied	
geslacht Gender	1 Male	1	3	8	15	19	42	83	268	455	227	136	125
	2 Female	5	5	5	15	21	50	85	297	517	252	146	139
Total		6	8	13	30	40	92	168	565	972	479	282	265

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,040			,933
	Cramer's V	,040			,933
Interval by Interval	Pearson's R	-.004	,019	-.188	,851 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-.001	,019	-.027	,978 ^c
N of Valid Cases		2655			

- a. Not assuming the null hypothesis.
- b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
- c. Based on normal approximation.

Pearson correlaties

Voor de correlaties tussen één variabele en de variabele leeftijd is Pearson correlatie gebruikt, aangezien leeftijd een continue variabele is.

Syntax van tabel Pearson correlaties:

```

CORRELATIONS
/VARIABLES=leeftijd sr20a002 sr20a023 SocialeCohesie geslacht
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/MISSING=PAIRWISE.EXECUTE.
    
```

Tabel B2.6 Pearson correlaties

Correlations

		leeftijd Age of the household member	sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	SocialeCohesie	geslacht Gender
leeftijd Age of the household member	Pearson Correlation	1	,206**	-.013	,100**	-.104**
	Sig. (2-tailed)		,000	,494	,000	,000
	N	2655	2655	2655	2655	2655
sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?	Pearson Correlation	,206**	1	-.078**	,556**	-.004
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,851
	N	2655	2655	2655	2655	2655
sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	Pearson Correlation	-.013	-.078**	1	-.026	-.083**
	Sig. (2-tailed)	,494	,000		,183	,000
	N	2655	2655	2655	2655	2655
SocialeCohesie	Pearson Correlation	,100**	,556**	-.026	1	,005
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,183		,801
	N	2655	2655	2655	2655	2655
geslacht Gender	Pearson Correlation	-.104**	-.004	-.083**	,005	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,851	,000	,801	
	N	2655	2655	2655	2655	2655

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

2.2 Model kwaliteit

In het resultatenhoofdstuk is te zien dat de model kwaliteit besproken is aan de hand van de R^2 *adjusted* en *F-change* per model. De R^2 *adjusted* staat voor verklaarde variantie en deze waarde geeft weer hoeveel van de verklaarde variantie in de variabele ‘tevredenheid met de buurt’ verklaard kan worden door de predictoren in het model. Per model worden er meer predictoren toegevoegd hier wordt met de R^2 *adjusted* waarde rekening mee gehouden. De *F-change* waarde laat zien of er significante verbetering is per model voor het schatten van de waarde van de afhankelijke variabele. Hierbij is er een aparte syntax en output voor model 3, omdat dit het mediatiemodel is met de mediator als afhankelijke variabele.

R^2 *adjusted* en *F-change* syntax modellen 1,2 en 4:

```
REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT sr20a002
/METHOD=ENTER geslacht_dummy leeftijd
/METHOD=ENTER leeftijd sr20a023 geslacht_dummy
/METHOD=ENTER geslacht_dummy SocialeCohesie leeftijd sr20a023
/SAVE ZPRED COOK LEVER ZRESID DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT.
```


Tabel B2.7 R² adjusted modellen 1,2 en 4

Model Summary^d

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,207 ^a	,043	,042	1,491
2	,220 ^b	,048	,047	1,487
3	,580 ^c	,336	,335	1,242

- a. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy
- b. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy, sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.
- c. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy, sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially., SocialeCohesie
- d. Dependent Variable: sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Tabel B2.8 F-change modellen 1,2 en 4

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	263,813	2	131,907	59,345	,000 ^b
	Residual	5894,588	2652	2,223		
	Total	6158,401	2654			
2	Regression	297,238	3	99,079	44,814	,000 ^c
	Residual	5861,162	2651	2,211		
	Total	6158,401	2654			
3	Regression	2071,151	4	517,788	335,712	,000 ^d
	Residual	4087,249	2650	1,542		
	Total	6158,401	2654			

- a. Dependent Variable: sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?
- b. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy
- c. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy, sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.
- d. Predictors: (Constant), leeftijd Age of the household member, geslacht_dummy, sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially., SocialeCohesie

Syntax R^2 adjusted en F -change model 3:

```

REGRESSION
/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT SocialeCohesie
/METHOD=ENTER geslacht leeftijd sr20a023
/SAVE COOK LEVER DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT. /METHOD=ENTER leeftijd
sr20a023 geslacht_dummy
/METHOD=ENTER geslacht_dummy SocialeCohesie leeftijd sr20a023
    
```

Tabel B2.9 R^2 adjusted model 3

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,104 ^a	,011	,010	,75375	,011	9,640	3	2651	,000

a. Predictors: (Constant), sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially., leeftijd Age of the household member, geslacht Gender

b. Dependent Variable: SocialeCohesie

Tabel B2.11 F -change model 3

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	16,430	3	5,477	9,640	,000 ^b
	Residual	1506,143	2651	,568		
	Total	1522,573	2654			

a. Dependent Variable: SocialeCohesie

b. Predictors: (Constant), sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially., leeftijd Age of the household member, geslacht Gender

2.3 Hypothesetoetsing

In het resultatenhoofdstuk is te zien dat door middel van een multipele regressie analyse de hypothesen getoetst zijn. Modellen 1,2 en 4 zijn in een multipele regressieanalyse uitgevoerd en model 3 is apart uitgevoerd. Dit komt omdat in model 3 de afhankelijke variabele, de mediator, sociale cohesie is.

De syntax van multipele regressie analyse model 1,2 en 4:

```
REGRESSION
/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT SocialeCohesie
/METHOD=ENTER geslacht leeftijd sr20a023
/SAVE COOK LEVER DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT. /METHOD=ENTER leeftijd
sr20a023 geslacht_dummy
/METHOD=ENTER geslacht_dummy SocialeCohesie leeftijd sr20a023
```

Tabel B2.12 multipele regressie analyse model 1,3 en 4

		Coefficients ^a				
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	6,718	,105		63,766	,000
	geslacht_dummy	,055	,058	,018	,944	,345
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,208	10,893	,000
2	(Constant)	7,089	,142		49,914	,000
	geslacht_dummy	,036	,058	,012	,612	,541
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,206	10,833	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,112	,029	-,074	-3,888	,000
3	(Constant)	3,433	,160		21,418	,000
	geslacht_dummy	,013	,049	,004	,277	,782
	leeftijd Age of the household member	,013	,001	,152	9,492	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,093	,024	-,061	-3,859	,000
	SocialeCohesie	1,085	,032	,540	33,914	,000

a. Dependent Variable: sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Syntax van regressie analyse model 3:

```

REGRESSION
/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT SocialeCohesie
/METHOD=ENTER geslacht leeftijd sr20a023
/SAVE COOK LEVER DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT /SAVE ZPRED COOK LEVER
ZRESID DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT.
    
```

Tabel B2.13 regressie analyse model 3

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,349	,087		38,650	,000
	geslacht Gender	,020	,030	,013	,692	,489
	leeftijd Age of the household member	,004	,001	,101	5,206	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,018	,015	-,023	-1,207	,227

a. Dependent Variable: SocialeCohesie

Bijlage 3 Multicollineariteit, Assumpties en uitbijters

3.1 Multicollineariteit

Multicollineariteit is gecontroleerd door middel van de VIF scores. Deze score geeft de samenhang tussen de onafhankelijke variabelen weer. De vuistregel stelt dat de VIF-score niet hoger mag zijn dan twee. In tabel B3.1 is te zien dat de hoogste VIF-waarde een waarde van 1,022 heeft, deze score is lager dan de vuistregel. Er is onderling de predictoren in het model niet een te sterke samenhang.

Syntax VIF-waarde:

```
REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT sr20a002
/METHOD=ENTER geslacht_dummy leeftijd
/METHOD=ENTER leeftijd sr20a023 geslacht_dummy
/METHOD=ENTER geslacht_dummy SocialeCohesie leeftijd sr20a023
/SAVE ZPRED COOK LEVER ZRESID DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT.
```

Tabel B3.1 VIF-waarde

		Coefficients ^a					Collinearity Statistics	
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Tolerance	VIF
		B	Std. Error	Beta				
1	(Constant)	6,718	,105		63,766	,000		
	geslacht_dummy	,055	,058	,018	,944	,345	,989	1,011
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,208	10,893	,000	,989	1,011
2	(Constant)	7,089	,142		49,914	,000		
	geslacht_dummy	,036	,058	,012	,612	,541	,982	1,018
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,206	10,833	,000	,989	1,011
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,112	,029	-,074	-3,888	,000	,993	1,007
3	(Constant)	3,433	,160		21,418	,000		
	geslacht_dummy	,013	,049	,004	,277	,782	,982	1,019
	leeftijd Age of the household member	,013	,001	,152	9,492	,000	,979	1,022
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,093	,024	-,061	-3,859	,000	,992	1,008
	SocialeCohesie	1,085	,032	,540	33,914	,000	,989	1,011

a. Dependent Variable: sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

3.2 Assumpties

3.2.1 Onafhankelijke observaties

De eerste assumptie is onafhankelijke observaties, dit houdt in dat de data verzameld moet zijn door middel van een willekeurige steekproef en de observaties onafhankelijk moeten zijn. De gebruikte data is verzameld door een aselechte steekproef. De respondenten kennen elkaar niet en komen niet allemaal uit dezelfde buurt. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de assumptie van onafhankelijke observaties niet wordt geschonden.

3.2.2 Lineairiteit

De tweede assumptie is lineairiteit, wat inhoudt dat de regressievergelijking in de populatie in werkelijkheid lineair moet zijn. Dit is het geval wanneer het gemiddelde van alle residuen voor elke set van x-waarden nul is. Om hierop te controleren is er een residual plot uitgezet. In de residual plot is te zien dat over het algemeen het gemiddelde van de residuen nul is, echter zijn er wel veel uitbijters met lage waarden van het residu. De assumptie wordt niet geschonden.

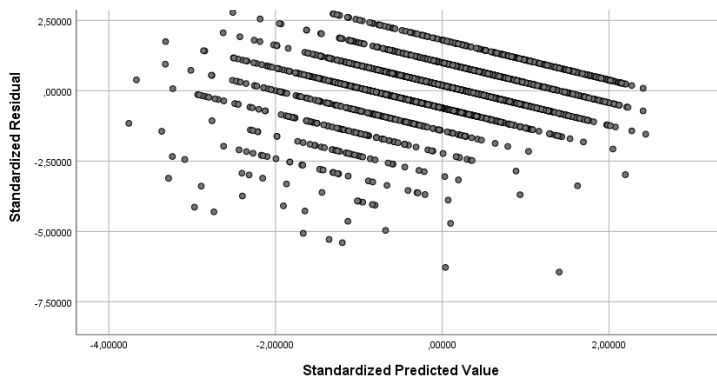
3.2.3 Homoscedasticiteit

De derde assumptie is homoscedasticiteit. De variantie moet constant zijn en de verdeling van de residuen normaal. Hier wordt aan voldaan wanneer er in de residual plot een constante spreiding te zien is, dit is hier niet het geval. Dit was te verwachten, aangezien de variantie van de residuen afneemt in plaats van constant is.

Syntax residual plot:

```
.GRAPH  
/SCATTERPLOT(BIVAR)=ZPR_1 WITH ZRE_2  
/MISSING=LISTWISE.
```

Figuur B3.1 Residual plot

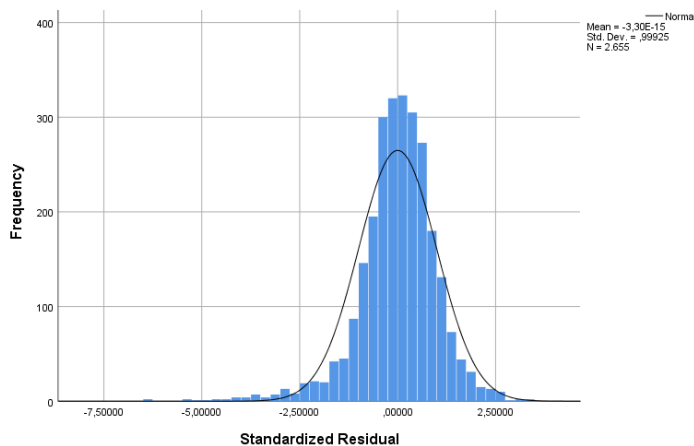
3.2.4 Normaliteit

De vierde en daarmee laatste assumptie is normaliteit. De residuen moeten normaal verdeeld zijn. Dit is te controleren aan de hand van een PP-plot. De residuen horen op de lijn van de PP-plot te liggen, in het figuur is te zien dat er een lichte S-curve rond de lijn te zien is, dus dat de residuen niet op de diagonale lijn liggen. Ter extra controle is er ook een histogram van de gestandaardiseerde residuen gemaakt. In het histogram is een linksscheve verdeling te zien. De assumptie van normaliteit wordt geschonden, maar niet ernstig.

Syntax histogram:

```
GRAPH  
/HISTOGRAM=ZRE_2.
```

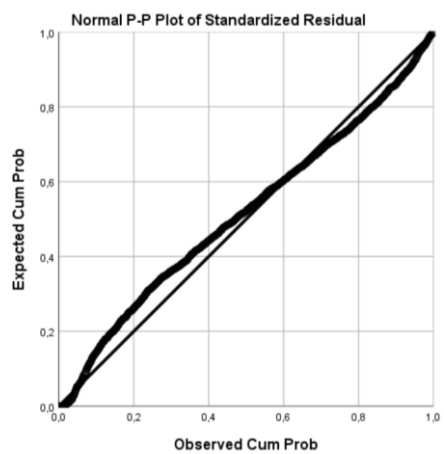
Figuur B3.2 Histogram

Syntax PP-plot:

```
PLOT  
  
/VARIABLES=ZRE_2  
  
/NOLOG  
  
/NOSTANDARDIZE  
  
/TYPE=P-P  
  
/FRACTION=BLOM  
  
/TIES=MEAN  
  
/DIST=NORMAL.
```

Figuur B3.3 PP-plot

3.3 Uitbijters

Om op uitbijters te controleren wordt er gekeken naar de Cook's distance, leverage en DFFIT-waarden.

Een Cook's distance waarde, wil zeggen dat het punt veel invloed heeft op alle voorspellingen uit het multipele regressie model in plaats van alleen op zijn eigen voorspelling. Wanneer dit het geval is, is het punt een uitbijter. De vuistregel is dat de Cook's distance waarde onder $4/n$ moet zitten, n is in dit geval 2655, dat geeft een grenswaarde van 0,0015.

Een leverage waarde geeft aan hoeveel één punt aan de geschatte helling 'trekt'. Hoe hoger de leverage waarde, hoe meer één punt de geschatte helling beïnvloed. Wanneer de leverage waarde groter is dan $3p/n$, wordt er gesproken van een uitbijter. In de formule staat p voor aantal geschatte hellingen n voor het aantal respondenten, dit geeft in deze analyse een grenswaarde van 0,0045.

Dit zijn twee vuistregels, in deze analyse wordt er gekeken naar de meest extreme waarden. Om dit te doen zijn de gecentreerde leverage en Cook's distance tegen elkaar uitgezet in een spreidingsdiagram. Deze meest extreme waarden zijn van de Cook's distance zijn waarden boven de lijn van 0,01 en de meest extreme waarden van leverage zijn waarden boven de lijn van 0,0045. Hieruit komen 19 extreme waarden naar voren.

In tabel .. zijn deze extreme waarden te zien in een overzicht van de Cook's distance, leverage en DFFIT-waarden. De DFFIT-waarde geeft aan wat er gebeurt met de voorspelde score, wanneer de case wordt weggelaten. De DFFIT-waarde mag niet hoger dan 1 zijn. Ook zijn in tabel .. de scores op de onafhankelijke en afhankelijke variabele te zien. Wat opvalt is dat de items een erg hoge of juist erg lage score hebben op de onafhankelijke en afhankelijke variabele. Bijvoorbeeld case 858801 heeft een score van 1 op perceptie van armoede, maar een score van 10 op tevredenheid met de buurt. Case 801257 heeft een score van 5 op perceptie van armoede, maar een score van 1 op tevredenheid met de buurt.

Om verder te analyseren of de uitbijters werkelijk invloed hebben op de analyse, is het multipele regressie model geschat zonder de uitbijters. In tabel B3.2 is deze analyse te zien. Er zijn weinig opvallende verschillen te zien tussen de analyses met en zonder uitbijters. Met een dataset van

2655 respondenten, zijn 19 uitbijters niet problematisch veel. Er is voor gekozen om de uitbijters in de dataset te laten, omdat er geen reden is om aan te nemen dat de uitbijters verkeerd gemeten zijn.

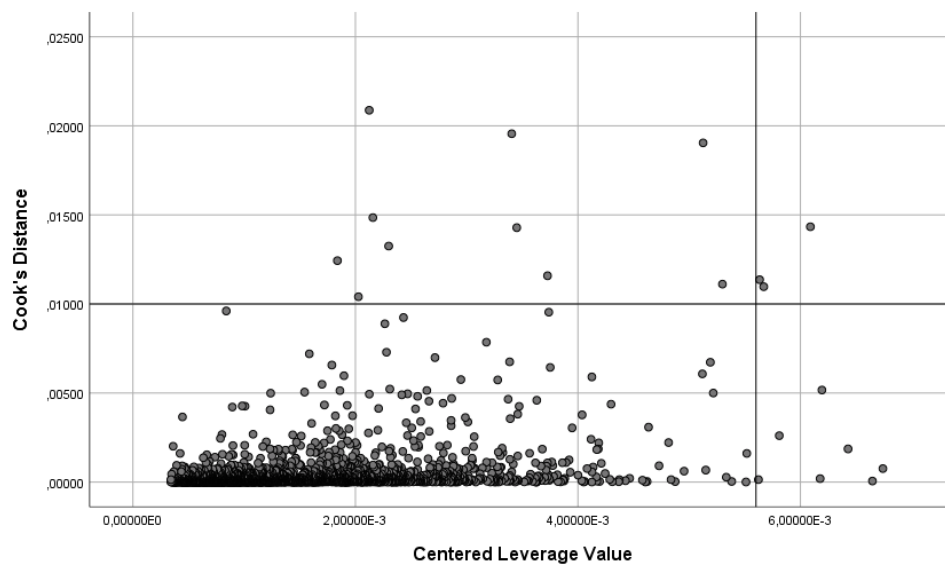
Tabel B3.2 Uitbijters

Case	ID	Cook's distance	Leverage	DFFIT	Score perceptie armoede	Score tevredenheid buurt
1	881253	0,001	0,007	0,006	5	6
2	842282	0,000	0,007	-0,002	1	5
3	869900	0,002	0,006	-0,010	5	3
4	820147	0,005	0,006	-0,016	1	3
5	891271	0,000	0,006	0,003	5	5
6	858801	0,014	0,006	0,027	1	10
7	865896	0,003	0,006	-0,011	5	3
8	828381	0,011	0,006	-0,023	1	2
9	805572	0,011	0,006	0,023	2	9
15	801257	0,011	0,005	-0,022	5	1
19	812017	0,019	0,005	-0,028	3	0
76	898489	0,012	0,004	-0,019	5	1
112	806939	0,014	0,003	-0,021	3	4
118	886166	0,020	0,003	-0,024	1	5
458	802947	0,013	0,002	-0,017	5	1
541	866247	0,015	0,002	-0,017	3	0
559	869125	0,021	0,002	-0,020	4	1
634	824707	0,010	0,002	-0,014	2	1
793	849600	0,012	0,002	-0,015	4	0

Syntax spreidingsdiagram leverage en Cook's distance:

```
GRAPH  
/SCATTERPLOT(BIVAR)=LEV_3 WITH COO_3  
/MISSING=LISTWISE.
```

Figuur B3.4 Spreidingsdiagram leverage en Cook's distance

Syntax uitbijters selecteren met een Cook's distance hoger dan 0,1 en leverage waarde boven 0,00565:

```
USE ALL.  
COMPUTE filter_$=(COO_6 < 0.01 & LEV_6 < 0.00565).  
VARIABLE LABELS filter_$ 'COO_6 < 0.01 & LEV_6 < 0.00565 (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

Syntax regressie analyse zonder uitbijters model 1, 2 en 4:

```

REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT sr20a002
/METHOD=ENTER geslacht_dummy leeftijd
/METHOD=ENTER leeftijd sr20a023 geslacht_dummy
/METHOD=ENTER geslacht_dummy SocialeCohesie leeftijd sr20a023
/SAVE ZPRED COOK LEVER ZRESID DFBETA SDBETA DFFIT SDFIT.

```

Tabel B3.3 Regressie analyse zonder uitbijters model 1,2 en 4

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	6,745	,100		67,458	,000
	geslacht_dummy	,078	,055	,027	1,404	,160
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,219	11,440	,000
2	(Constant)	7,091	,135		52,490	,000
	geslacht_dummy	,059	,055	,021	1,071	,284
	leeftijd Age of the household member	,018	,002	,217	11,391	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,104	,028	-,072	-3,797	,000
3	(Constant)	3,580	,155		23,091	,000
	geslacht_dummy	,031	,047	,011	,669	,503
	leeftijd Age of the household member	,014	,001	,162	10,070	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,086	,023	-,059	-3,708	,000
	SocialeCohesie	1,039	,031	,532	33,211	,000

a. Dependent Variable: sr20a002 How dissatisfied or satisfied are you with your neighbourhood?

Syntax regressie analyse zonder uitbijters model 3

```

REGRESSION

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT SocialeCohesie

/METHOD=ENTER geslacht leeftijd sr20a023
    
```

Tabel B3.4 Regressie analyse zonder uitbijters model 3

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,353	,085		39,433	,000
	geslacht Gender	,027	,029	,018	,937	,349
	leeftijd Age of the household member	,004	,001	,104	5,320	,000
	sr20a023 Compared to other people in my neighborhood, I am better off financially.	-,018	,014	-,024	-1,256	,209

a. Dependent Variable: SocialeCohesie